Méér dan de **SOM** der delen

omroep muziek

Stichting Omroep Muziek

Beleidsplan 2022-2026

Inhoud

1. Inleiding **4**
2. Visie, missie en positionering **6**
3. Evaluatie concessieperiode 2016-2020 **8**
4. Productiehuis ten behoeve van de publieke omroep, periode 2022-2026 **12**
5. Visie op eigen activiteiten en intrinsieke kwalitatieve ontwikkeling **22**
6. Organisatie **28**
7. Muziekcentrum van de Omroep **36**
8. Bedrijfsvoering **40**
9. Bijlagen **42**

I Evaluatie ambities 2016-2020 **44**

II Organogram **48**
Stakeholdermapping **49**

III Kwantitatieve gegevens series en ensembles **50**

IV Overzicht premières 2016-2021 **52**

Méér dan de **SOM** der delen

Stichting Omroep Muziek
Beleidsplan 2022-2026

Radio Filharmonisch Orkest
Groot Omroepkoor
NTR ZaterdagMatinee
AVROTROS Vrijdagconcert
Muziekcentrum van de Omroep
Muziekschatten.nl

omroep muziek

1. Inleiding

Een wonder

Mogen we u voor een kort moment meenemen in de tijd, naar de Venetianen van begin 1700? Hun wereld eindigde in veel gevallen zo'n vijftig kilometer buiten de stad, ze konden veelal niet lezen of schrijven en de levensverwachting was in die tijd ongeveer dertig jaar. Straalvliegtuigen, internet of open hartchirurgie was nog heel ver weg. Plaats hen in onze tijd en ze zouden binnen enkele uren een zenuwinzinking nabij zijn vanwege door de lucht zwevende objecten, ijzeren apparaten die langs hen rollen of felle lichten die hun ogen teisteren. En plaats ons in hun tijd en we vallen hoogstwaarschijnlijk binnen enkele maanden ten prooi aan de vele ziekten die daar toen heersten. Wij en de Venetianen van rond 1700, het lijkt of we van twee verschillende planeten komen. En toch... Toch delen we hetzelfde kippenvel wanneer we luisteren naar vier vioolconcerten van een componist met rood haar die zich liet inspireren door de vier jaargetijden. We ervaren dezelfde hoopvolle verwachting wanneer de lente geschetst wordt en voelen dezelfde behoedzaamheid wanneer we over het ijs schuifelen. Als je er even bij stilstaat, is dat eigenlijk niet minder dan een wonder. Klassieke muziek verbindt ons met onszelf, met elkaar en met ons mensen in het verleden. Zoals de liefhebbers van straks zich trouwens met ons verbonden zullen weten.

Hartstochtelijk

De Stichting Omroep Muziek (SOM) omvat het Groot Omroepkoor (GOK) en het Radio Filharmonisch Orkest (RFO). De SOM gelooft hartstochtelijk in de betekenis van klassieke muziek en doet dat ten tijde van het schrijven van dit beleidsplan precies 75 jaar.
Al in de eerste weken na het beëindigen van de Tweede Wereldoorlog gingen omroepbestuurders en musici rond de tafel zitten om te spreken over de oprichting van een groot symfonisch koor en een groot filharmonisch orkest. Ze deden dat in de overtuiging dat Nederland muziek nodig had om te helen en nieuwe muziek om te groeien.
Tot op de dag van vandaag ziet de SOM daarin haar betekenis: mensen via de platforms van de publieke omroep door middel van een veelheid aan symfonische/vocale bijdragen met elkaar verbinden, en het genre klassieke muziek door middel van nieuw gecomponeerde muziek in een hedendaagse context plaatsen.
Het is een ironische speling van het lot dat het Groot Omroepkoor en het Radio Filharmonisch Orkest hun 75-jarig jubileum vieren ten tijde van de coronacrisis. Dit onderschrijft dat de visie van die omroepbestuurders en musici in mei 1945 nog steeds actueel is. Met het verdwijnen van zekerheden die onvervreemdbaar leken, is de behoefte aan troost en verbondenheid weer sterker dan voorheen aanwezig.

Nieuwe beleidsperiode

In dit Beleidsplan 2022-2026 beschrijft de SOM haar ambities en werkwijze voor de komende periode. Daarbij wordt nader ingegaan op de specifieke rol die de SOM voor zichzelf ziet binnen de publieke omroep en in relatie tot spelers in de Culturele Basisinfrastructuur (BIS). Daarnaast reflecteert dit plan op de voorgaande periode en geeft het de activiteiten weer zoals de SOM die in opdracht van en in samenwerking met de omroepen voor de komende periode zal produceren. Er wordt tevens ingegaan op de wijze waarop de SOM dit alles zal realiseren, zowel voor wat betreft de kwaliteitsborging als de bedrijfsvoering. Ten slotte beschrijven we ook de ontwikkelingen zoals we die voorzien voor wat betreft de financiële positie van de SOM, mede in het licht van het eigenaarschap van het rijksmonument Muziekcentrum van de Omroep en de onderhoudsproblematiek zoals de SOM die kent.

Rolverdeling

Bij het lezen van dit beleidsplan is enig inzicht in de bijzondere rol- en taakverdeling binnen de productie van levende muziek bij de publieke omroep van belang. De SOM (het GOK en het RFO) heeft een uitvoerende taak; de programmering en de context waarbinnen deze programmering plaatsvindt zijn een zaak van de omroeporganisaties, zoals ook de inkomsten uit kaartverkoop terugvloeien naar de omroepen. NPO Radio 4 is verantwoordelijk voor de profilering, positionering, budgettering en programmering van de zender.
De productie van de omroepconcerten is dus een uniek samenspel van drie partijen met elk hun eigen inbreng, onlosmakelijk met elkaar verbonden. Hoewel een dergelijke samenwerking onderhoud vraagt, levert dit prachtige resultaten op. Zie de sterke ontwikkeling in beluistering en views en de positieve reacties in de pers.
In hoofdstuk 4 geeft dit beleidsplan inzicht in de programmering voor de komende jaren, zoals geformuleerd door de omroeporganisaties en de NPO. Natuurlijk zijn deze plannen in dialoog met de SOM tot stand gekomen, maar de eindverantwoordelijkheid daarvan ligt niet bij de SOM.

Belangrijke wijziging in voorgaande periode

Het is van belang in deze inleiding melding te maken van een belangrijke wijziging die zich in de afgelopen concessiebeleidsperiode rond de levende muziek heeft voorgedaan.
Conform de samenwerkingsovereenkomst uit 2013 waren bij aanvang van de beleidsperiode 2016-2020 alle activiteiten, inclusief de programmering en de radioproductie, in beheer van de directie van de SOM. Ervaringen in de eerste vijf jaar van de SOM hebben echter tot het inzicht geleid dat een wijziging in de werkwijze noodzakelijk was. In goed overleg tussen de omroeporganisaties AVROTROS en NTR en de SOM is dan ook in 2018 besloten de verantwoordelijkheid voor de programmering en daarmee voor de omroepmedewerkers weer onder directe verantwoording van de omroeporganisaties te laten vallen. Opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap binnen één organisatie bleek in de praktijk voor onduidelijkheid te zorgen. Terwijl de omroepprogrammeurs en producers volgens de mediawet de facto opdrachtgever waren, dienden zij ook volgend te zijn in het generieke beleid van de SOM. Dit inzicht heeft geleid tot een wijziging in de samenwerkingsovereenkomst tussen SOM en NAT-partners (NTR en AVROTROS): de programmering en productie van omroepseries werden niet langer *ondergebracht* bij de SOM, maar de SOM zou deze *in opdracht en samenwerking met de omroeporganisaties* gaan produceren.
De consequentie van deze tussentijdse wijziging was dat de SOM gaandeweg de afgelopen concessiebeleidsperiode geen verantwoordelijkheid meer droeg voor de inhoudelijke ambities zoals die spraken uit het Beleidsplan 2016-2020. Toch mag met tevredenheid worden vastgesteld dat de voornemens uit 2016 voor een zéér groot deel wel degelijk zijn gerealiseerd.

Samen

Het is zeer verheugend te constateren dat deze wijzigingen de samenwerking tussen AVROTROS, NTR en SOM hebben verbeterd en dat beide omroeporganisaties de samenwerking ook in de komende concessiebeleidsperiode nadrukkelijk wensen voort te zetten. Deze samenwerking met de SOM draagt, naar hun zeggen, bij aan de missie en visie van de AVROTROS en NTR. Ook de NPO en met name NPO Radio 4 ziet in haar aanbod levende muziek voor een belangrijk deel de legitimatie van een publieke klassieke radiozender. Dit houdt in dat de omroeporganisaties, de NPO en de SOM ook voor de komende concessiebeleidsperiode hun hartstochtelijk geloof in de betekenis van klassieke muziek zullen gaan uitdragen.

Impact

Hartstochtelijk geloof in klassieke muziek dus, niettemin zal ook in de komende periode de *impact* van dit alles centraal staan. De werkelijke waarde zal zich immers moeten vertalen in wat het betekent voor mensen. Dat de gezamenlijke activiteiten rond het GOK en het RFO in de afgelopen beleidsperiode spectaculair meer luisteraars en kijkers hebben weten te bereiken duidt op een sterk toegenomen impact.
De SOM is daar trots op. We kijken dan ook met heel veel ambitie en vertrouwen uit naar de nieuwe concessiebeleidsperiode.

Roland Kieft, directeur
november 2020

2. Visie, missie en positionering

Wie zijn wij?

De Stichting Omroep Muziek wordt gevormd door het Groot Omroepkoor en het Radio Filharmonisch Orkest: twee groot bezette, kwalitatief zéér hoogwaardige ensembles.
De SOM produceert in opdracht van en in samenwerking met de publieke omroep klassieke muziekcontent ten behoeve van de platforms van de publieke omroep.

Welke waarde heeft klassieke muziek voor de samenleving en voor het aanbod bij de publieke omroep?

De SOM gelooft hartstochtelijk in de verbindende en verrijkende waarde van klassieke muziek voor het individu en voor de samenleving. In het ervaren van muziek, zoals ook in andere vormen van kunst, vindt de mens troost en inspiratie. Hij wordt zich bewust van zijn bestaan, maar vindt daar ook erkenning voor. Via de platforms van de publieke omroep kan iedereen dit zonder drempels ervaren, platforms die de muziek daarnaast van duiding voorzien waardoor de ervaring verder verdiept wordt.

Welke betekenis willen we daarin hebben?

De SOM wil vanuit haar unieke beschikbaarheid voor de publieke omroep én de veelheid aan platforms en formats die de publieke omroep biedt, het leven van iedere Nederlander, van beginnende tot ambitieuze klassieke muziekliefhebber, verrijken. We hebben een belangrijke verantwoordelijkheid in het doorontwikkelen en actualiseren van het genre klassieke muziek en zien daarbij voor onszelf een belangrijke taak in het uitvoeren van nieuw gecomponeerde muziek.

Wie zijn onze partners?

De SOM doet dat samen met allereerst de AVROTROS, NTR en de Nederlandse Publieke Omroep. Andere partners zijn TivoliVredenburg, Het Concertgebouw, Gemeente Hilversum, Kunstencentrum Globe, Vriendenstichtingen en kunstvakopleidingen.
Omdat het Groot Omroepkoor een deel van zijn capaciteit ter beschikking stelt aan de BIS-orkesten, zijn deze ook een partner van het GOK..

Hoe verhouden we ons tot het culturele veld?

De SOM onderscheidt zich van de rest van het muzikale cultuurlandschap:

- Door de exploitatie van én een groot orkest én een groot koor in één organisatie, waardoor er sprake is van optimale muzikale afstemming en verdieping.
- Door de grootte maar ook de flexibele opzet van beide ensembles. De grootte biedt de mogelijkheid samen uniek grootschalig repertoire uit te voeren en de schepping van nieuw grootschalige werk te initiëren. De flexibele opzet maakt ook de productie van kleinschalig online aanbod mogelijk.
- Door de permanente beschikbaarheid ten behoeve van de publieke omroep. De SOM is volledig en te allen tijde beschikbaar voor de programmatische ambities van de publieke omroep: van concertregistraties tot elke andere vorm van (digitale) content.
- Door de kwaliteit van de ensembles. Beide ensembles staan op internationaal niveau en voor wat betreft nieuw gecomponeerde muziek behoren ze tot de wereldtop. Om die reden worden de activiteiten ook veelvuldig overgenomen in EBU-verband (European Broadcasting Union). Dit draagt bij aan de internationale verspreiding van met name nieuw gecomponeerde Nederlandse werken.
- Door de complementariteit in repertoire. Met het accent op (Nederlands) nieuw gecomponeerd en minder bekend repertoire vormen de concertprogrammering én de andere online content een perfecte aanvulling op het aanbod van overige (BIS-)instellingen.
- Door de intensieve samenwerking met TivoliVredenburg, waardoor de SOM bijdraagt aan de regionale spreiding van muziekcultuur in Nederland. Het Groot Omroepkoor, uniek qua grootte en repertoire, staat voor een deel van zijn capaciteit ter beschikking aan de landelijke BIS-orkesten.

Wat zijn onze waarden en normen?

- Wij streven altijd naar de hoogste kwaliteit, zowel op als achter het podium. Artistieke en kwalitatieve ontwikkeling vormen daarbij een permanente focus. Zo voorzien wij de programmering van de omroeporganisaties van de meest actuele uitvoeringspraktijk.
- Wij zijn altijd in beweging, met ons gezicht naar de permanent veranderende samenleving.
- Wij stellen ons altijd dienstbaar op: naar de muziek, naar onze publieke omroep- en BIS-partners, naar het publiek en naar elkaar.
- Onze kernwaarden zijn openheid, respect en betrouwbaarheid.

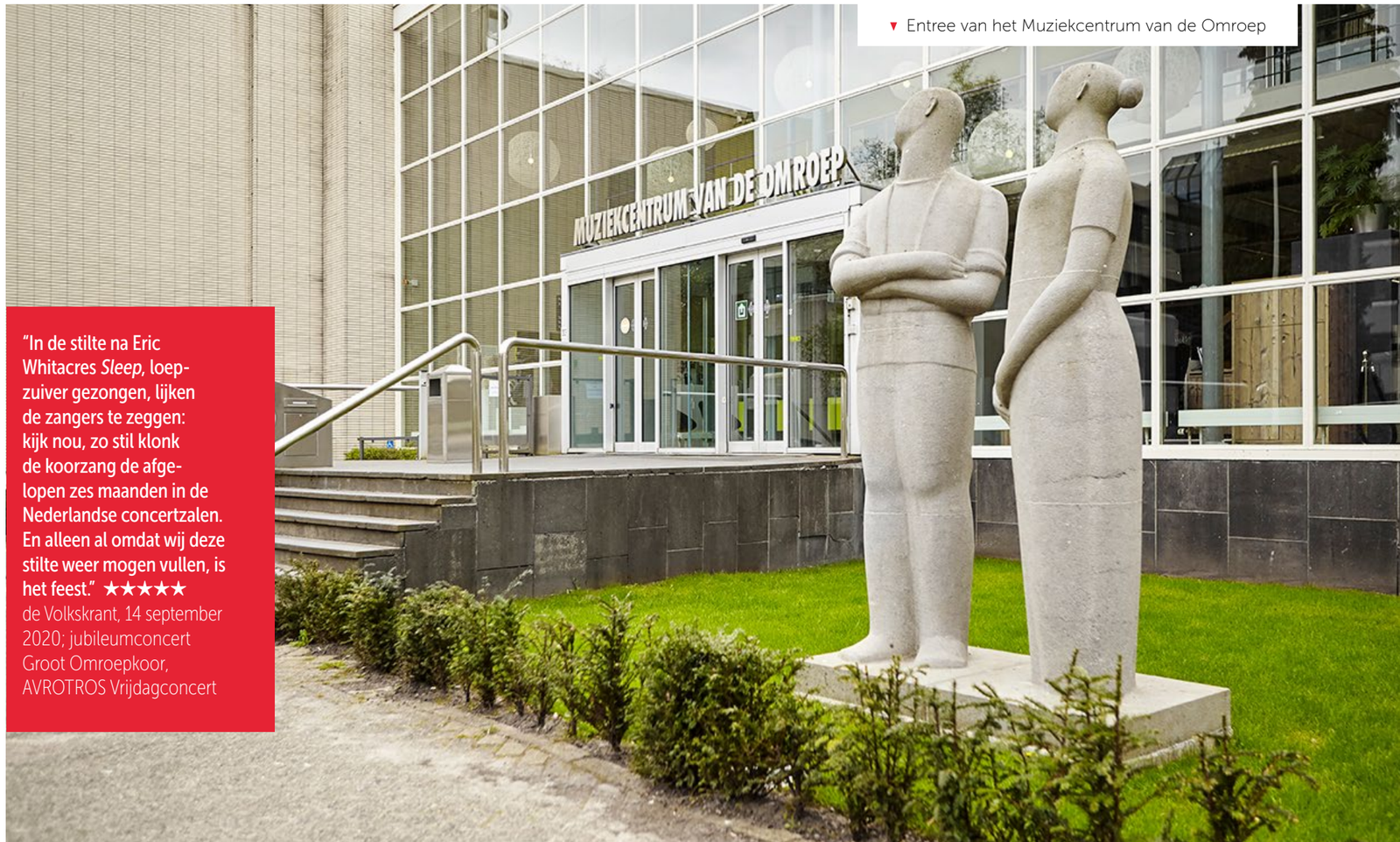

▼ Entree van het Muziekcentrum van de Omroep

"In de stilte na Eric Whitacres *Sleep*, loepzuiver gezongen, lijken de zangers te zeggen: kijk nou, zo stil klonk de koorzang de afgelopen zes maanden in de Nederlandse concertzalen. En alleen al omdat wij deze stilte weer mogen vullen, is het feest." ★★★★★
de Volkskrant, 14 september 2020; jubileumconcert Groot Omroepkoor, AVROTROS Vrijdagconcert

3. Evaluatie concessieperiode 2016-2020

Zijn doelstellingen en ambities gehaald?

- De SOM heeft haar media-wettelijke taak naar volle tevredenheid van de AVROTROS, NTR en NPO gerealiseerd.
- Met honderden concertregistraties en een veelheid aan andere content, waaronder televisieregistraties, webcasts, interactieve projecten, podcasts etc. heeft de SOM een sleutelrol vervuld in de symfonische/vocale programmatische ambities van de publieke omroep.
- Daarmee heeft de SOM substantieel bijgedragen aan de kerntaak van de NPO op het gebied van kunst en cultuur, alsmede in de missie en de positionering van de AVROTROS en de NTR.
- Met bijna honderd wereldpremières en Nederlandse premières hebben Groot Omroepkoor en Radio Filharmonisch Orkest een grote bijdrage geleverd aan de ontsluiting en ontwikkeling van het genre klassieke muziek.

Hoe was de samenwerking met de stakeholders?

NAT-partners

- De samenwerking met NTR en AVROTROS heeft gedurende de hele beleidsperiode tot prachtige resultaten geleid. De programmatische ambities van de omroepen zijn een op een samengevallen met de positionering en de kernkwaliteiten van de ensembles.
- Waar de samenwerking begin 2016 niet zonder zorgen was – er was sprake van een vertrouwenscrisis – is het vertrouwen in de samenwerking weer gegroeid. Een opener communicatie en het telkens zoeken naar gemeenschappelijke belangen heeft daartoe bijgedragen.
- Het in beheer uitvoeren van programmering en productie binnen één organisatie, de SOM, is niet mogelijk gebleken. De spanning tussen opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap creëerde teveel onduidelijkheid.
- Een aanpassing van de samenwerkingsovereenkomst, waarbij de hiërarchische aansturing van de omroepmedewerkers weer onder de verantwoordelijkheid van de omroepen is komen te vallen, heeft de samenwerking verduidelijkt en verbeterd.
- Ook een aanpassing in de managementstructuur van de SOM heeft voor verbetering gezorgd, met name voor wat betreft de programmatische planning en de financiële verantwoording.

NPO

- De samenwerking met de Nederlandse Publieke Omroep is zonder meer goed geweest, periodiek overleg met NPO Radio 4 en de Directeur Video heeft voor een goede afstemming van de rol en activiteiten gezorgd.

TivoliVredenburg

- In najaar 2019 hebben de AVROTROS en TivoliVredenburg, in overleg met de SOM, het AVROTROS Vrijdagconcert met een nieuwe samenwerkingsovereenkomst bestendigd.

Het Concertgebouw

- In september 2017 heeft Het Concertgebouw de Concertgebouwprijs toegekend aan het Groot Omroepkoor en het Radio Filharmonisch Orkest, vanwege de belangrijke mate waarin deze ensembles over een langere periode hebben bijgedragen aan het artistieke profiel van de Amsterdamse concertzaal.

Wat zijn belangrijke ontwikkelingen in de organisatie geweest?

- Een medewerkersonderzoek toonde een hoge mate van tevredenheid, maar heeft ook een aantal ambities tot verbetering inzichtelijk gemaakt.
- De verandering in de samenwerkingsovereenkomst en het medewerkersonderzoek hebben tot een wijziging in de managementstructuur geleid (zie Inleiding en Hoofdstuk 6. Organisatie).
- De problematiek rond de achterstand in groot onderhoud van het gebouw heeft veel tijd gevraagd en voor onverantwoorde druk op de bedrijfsvoering gezorgd (zie Hoofdstuk 7. Gebouw).
- De financiële positie van de organisatie is verslechterd: de autonome groei van de arbeidskosten afgezet tegen de te geringe indexatie van de overheid hebben de reserves onverantwoord aangetast (zie Hoofdstuk 8. Bedrijfsvoering).
- De coronacrisis heeft geleid tot een terugloop van de eigen inkomsten uit exploitatie van het MCO, de RAOCCC-middelen van de Rijksoverheid hebben daarop een dempend effect gehad.
- De coronacrisis heeft grote impact op de organisatie gehad, de praktijk is vrij snel weer opgepakt, zij het in aangepaste vorm. Met het opzetten van nieuwe, actuele programmering heeft de organisatie blijk gegeven van grote veerkracht, en innovatief en creatief vermogen.

"Heerlijk brutaal koper en vinnig slagwerk" – Martin Toet, Place de l'Opera, 10 juni 2018, Bernstein White House Cantata; AVROTROS Vrijdagconcert

▼ Opname in corona-opstelling door het Groot Omroepkoor in TivoliVredenburg

Wat zijn de ontwikkelingen in de ensembles geweest?

- De benoeming van twee nieuwe chef-dirigenten heeft voor nieuwe artistieke en kwalitatieve impulsen gezorgd: grotere aandacht voor ensemblecultuur en een geactualiseerde visie op uitvoeringspraktijk.
- Met de keuze voor een nieuwe generatie dirigenten heeft de SOM zich midden in de moderne samenleving gepositioneerd: als representanten van de digitale cultuur onderkennen zij de waarde van platforms en dragen zij bij in de ontwikkeling van nieuwe presentatievormen.
- De belangstelling van de musici voor andere vormen van content dan concertproducties alleen (online, geformatteerd) is gegroeid. Dit heeft geleid tot een sterkere binding met het publiek en met de omroepen.

Groot Omroepkoor

- De leden van het Groot Omroepkoor hebben de afgelopen periode als een periode van groei ervaren. De verjonging van het koor en een sterker accent op a cappella-repertoire hebben bijgedragen aan de kwalitatieve ontwikkeling.
- De flexibilisering binnen het koor (meer parttime dienstverbanden) heeft tot een snellere toestroom van nieuwe collega's geleid, hetgeen de cultuur binnen het koor opener heeft gemaakt.
- De komst van Benjamin Goodson heeft vanaf de start voor een nieuwe kwalitatieve impuls gezorgd.

Radio Filharmonisch Orkest

- Ook de leden van het Radio Filharmonisch Orkest hebben de afgelopen periode als vruchtbaar ervaren: de focus op de artistieke prestatie is toegenomen.
- De periode met chef-dirigent Markus Stenz en met name de laatste drie jaar worden als succesvol gezien.
- De start van chef-dirigent Karina Canellakis wordt als zeer bevredigend ervaren.
- Een akoestische aanpassing van Studio 5 heeft de werkomstandigheden en daarmee de artistieke groeimogelijkheden van het RFO verbeterd.

Welke belangrijke gebeurtenissen hebben er plaatsgevonden?

- In mei 2016 verzorgde het RFO het Nationale Bevrijdingsconcert op de Amstel in Amsterdam.
- In het voorjaar van 2016 heeft een uitgebreid bouwkundig onderzoek aan het licht gebracht dat er bij het rijksmonument Muziekcentrum van de Omroep sprake is van fors achterstallig groot onderhoud. Voor de komende tien jaar bedragen de kosten ca. € 5 miljoen.
- In september 2017 hebben koor en orkest uit handen van Bernard Haitink de Concertgebouw Prijs uitgereikt gekregen voor hun verdienste voor de programmering in Het Concertgebouw.
- Nadat in december 2016 het Ministerie van OCW middelen beschikbaar had gesteld om een deel van de bladmuziekcollectie te digitaliseren, zijn in voorjaar 2018 met Muziekschatten.nl delen van de omroepcollectie toegankelijk gemaakt.
- In mei 2018 is Karina Canellakis benoemd tot chef-dirigent van het Radio Filharmonisch Orkest. Dit heeft veel publiciteit gekregen.
- In november 2018 maakte Peter Dijkstra zijn start als nieuwe eerste gastdirigent van het Groot Omroepkoor.
- In najaar 2018 werd een cd met muziek van Kurtág, met daarop een groot aandeel van het GOK, genomineerd voor een Grammy Award en bekroond met een Edison Klassiek. In dezelfde tijd werd het RFO genomineerd voor een Edison Klassiek.
- In juni 2019 heeft Bernard Haitink met een concert in de NTR ZaterdagMatinee met het RFO zijn Nederlandse carrière afgesloten.
- In februari 2019 is tijdens het AVROTROS Vrijdagconcert in TivoliVredenburg stilgestaan bij 40 jaar omroepseries in Utrecht.
- In februari 2019 bezocht premier Rutte het GOK en het RFO.

- In april 2019 maakte het GOK op uitnodiging van Jaap van Zweden een concertreis naar Hongkong.
- In mei 2019 heeft Markus Stenz afscheid genomen als chef-dirigent van het RFO.

	Radio 4		NTR Zaterdagmatinee		AVROTROS Vrijdagavondconcert		Het Zondagochtend Concert	
	LTA	Bereik	LTA	Bereik	LTA	Bereik	LTA	Bereik
2016	1,9%	301.000	1,6%	81.000	2,9%	51.000	2,5%	111.000
2017	2,2%	311.000	2,1%	98.000	3,1%	52.000	2,9%	123.000
2018	2,4%	329.000	2,0%	91.000	3,1%	50.000	3,1%	116.000
2019	2,5%	371.000	2,2%	103.000	3,9%	66.000	3,5%	131.000
2020 t/m juni	2,8%	409.000	2,4%	123.000	4,2%	62.000	3,5%	160.000

Luistertijdaandeel (LTA) en bereik per dag per uitzending (minimaal 15 minuten luistertijd)

- In najaar 2019 werd het RFO uitgenodigd de opera *Fin de Partie* van Kurtág uit te voeren in de BBC Proms 2020. Vanwege de coronacrisis is dit niet doorgegaan.
- In oktober 2019 gaf Karina Canellakis in de NTR ZaterdagMatinee haar inauguratieconcert als nieuwe chef-dirigent van het RFO.
- In voorjaar 2019 werd Benjamin Goodson aangesteld als nieuwe chef-dirigent van het GOK.
- In december 2019 werd het gerenoveerde Pierre Palla-concertorgel in Studio 1 van het MCO opnieuw in gebruik genomen.
- In juli 2020 nam Klaas Stok afscheid als koorleider van het GOK.
- In september en oktober 2020 werd in Utrecht en Amsterdam stilgestaan bij het 75-jarig jubileum van beide ensembles. Bij die gelegenheid verschenen twee jubileumboeken en twee cd's.
- In november 2020 gaf Benjamin Goodson in het AVROTROS Vrijdagconcert zijn inauguratieconcert als nieuwe chef-dirigent van het GOK.

"Onder [Michele] Mariotti's handen leek het alsof de wieg van de musici van het Radio Filharmonisch Orkest in Pesaro had gestaan. De partijen voor de houtblazers en de hoorns zijn al net zo lastig als die van de zangers, maar kwamen hier fantastisch uit de verf. Hulde, hulde voor zoveel schoonheid."
Peter van der Lint, Trouw, 3 februari 2020; Rossini Semiramide, NTR ZaterdagMatinee

Andere ontwikkelingen

- NPO Radio 4 heeft de beste luistercijfers van de afgelopen twintig jaar gerealiseerd. Vanaf 2016 is het bereik van NPO Radio 4 met ruim 35% gestegen en is het marktaandeel met 47% toegenomen.
- De omroepseries hebben in deze groei een overtuigende rol gespeeld: het bereik van het AVROTROS Vrijdagconcert steeg met ruim 21% en het marktaandeel met 44%, het bereik van de NTR ZaterdagMatinee steeg met 52% en het marktaandeel met 50% en het bereik van Het Zondagochtend Concert steeg met 44% en het marktaandeel met 40%.
- Het YouTube-kanaal van AVROTROS Klassiek, dat in mei 2017 nog over de grens van 100.000 abonnees ging, had in september 2020 al 258.000 abonnees. Met meer dan 1,85 miljoen maandelijkse bezoekers, een totaal van 120 miljoen weergaven en een gemiddelde kijkduur van twaalf minuten is het een van de meest succesvolle klassieke muziek-webkanalen ter wereld, waarbij de categorie 25-34 jaar de grootste groep vormt (23,1% van het publiek). Het is verheugend dat de culturele achtergrond van deze bezoekers diverser is dan die van de gebruikelijke concertbezoekers. Het GOK en het RFO zijn hofleverancier van dit kanaal en zijn in de afgelopen periode mondiaal tot de dominante ensembles op internet gaan behoren. De long tail-mogelijkheden van deze content is groot, zo is een webcast van een Zondagochtendconcert door het RFO inmiddels zes miljoen keer bekeken.

4. Productiehuis ten behoeve van de publieke omroep, periode 2022-2026

Dit hoofdstuk beschrijft de programmatische ambities zoals de omroeporganisaties en de NPO die voor de komende periode hebben vastgesteld. Zoals in de inleiding al vermeld, betreft het hier een tekstbijdrage van NAT-partners en NPO. De SOM is niet verantwoordelijk voor de vaststelling van onderstaande plannen, maar deze zijn wel in dialoog met de SOM tot stand gekomen.

Inleiding

In de wereld van vandaag zijn mens en maatschappij continu in verandering. Stilstaan is geen optie, ook niet voor de Nederlandse Publieke Omroep. De NPO streeft naar impact door het realiseren van persoonlijke en maatschappelijke betekenis, relevantie en draagvlak. Dat betekent dat deze een belangrijke rol wil, moet en kan vervullen in het leven van alle Nederlanders: ondersteunend, informerend, eigentijds, herkenbaar, relevant en onafhankelijk van overheid en markt. Om dat goed te doen is het belangrijk te behouden wat waardevol is, beschermen wat weerloos is en durven veranderen wat noodzakelijk is. Deze ambitie is uitgewerkt in het concessiebeleidsplan 2022-2026 van de NPO en sluit aan op de ambitie van de programmering op NPO Radio 4.

Levende muziek (muziek die live wordt uitgevoerd op concertpodia in Nederland en die wordt geregistreerd door microfoons en/of camera's van de omroepen) heeft een groot en belangrijk aandeel op NPO Radio 4. Het hart van de levende muziek wordt gevormd door de eigen series van de omroepen: het AVROTROS Vrijdagconcert in TivoliVredenburg, de NTR ZaterdagMatinee en Het Zondagochtend Concert in Het Concertgebouw. Live muziek, rechtstreeks uitgezonden op NPO Radio 4. Vele duizenden (circa 200.000) mensen bezoeken en beluisteren wekelijks deze drie verschillende series.

Het beleid voor toekomstbestendige, onderscheidende series met levende muziek is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de SOM aan de ene en de omroepen aan de andere kant. Daarbij zijn de omroepen (AVROTROS en NTR) verantwoordelijk voor de inhoud van de programmering.

Het voorliggende hoofdstuk is het resultaat van een constructieve samenwerking tussen NPO Radio 4, de omroepen AVROTROS, NTR en de SOM: een plan waarbij de artistieke en programmatische ambities voor de levende muziek in de komende periode worden toegelicht. Het is onze ambitie voor de toekomst de bestaande doelgroepen – zowel concertbezoekers als luisteraars – te verbreden en ook nieuwe doelgroepen aan te spreken en aan ons te binden.

Uitgangspunten van de levende muziek op NPO Radio 4 in de periode 2022-2026

"Zo mooi is klassiek" is de slogan van NPO Radio 4. Voor de programma's op deze zender vormt de levende muziek een essentieel onderdeel. Bij het samenstellen van het totaalpakket aan levende muziek op NPO Radio 4 – van het programmeren van de omroepseries tot de selectie van concertregistraties in het land – worden keuzes gemaakt met als doel een zo breed mogelijk publiek te bedienen met een aanbod van uitmuntende kwaliteit en complementair aan het aanbod van de concertzalen en/of ensembles. De rolverdeling is daarbij als volgt: de omroepen zijn verantwoordelijk voor de inhoud en de NPO is verantwoordelijk voor de profilering, positionering, budgettering en programmering van de kanalen en platforms.

Het volledige aanbod levende muziek dat NPO Radio 4 zijn publiek in diverse vormen presenteert, bestaat uit programmering die nieuwe perspectieven biedt; aanbod dat verbindt (bekend repertoire), verrast (nieuwe concepten of presentatievormen) en verrijkt (nieuw en avontuurlijk repertoire). Dit was zo in de afgelopen beleidsperiode en wordt gecontinueerd in de periode 2022-2026, waarbij we ook nieuwe wegen inslaan en bestaande formules aanscherpen.

▼ Karina Canellakis tijdens haar inauguratieconcert in de NTR ZaterdagMatinee in Het Concertgebouw op 12 oktober 2019.

▼ Jubileumconcert van het Groot Omroepkoor o.l.v. chef-dirigent Benjamin Goodson in corona-opstelling in het AVROTROS Vrijdagconcert in TivoliVredenburg op 12 september 2020.

NPO Radio 4 onderscheidt zich van andere klassieke muziekzenders in Nederland door een groot aanbod aan levende (live) muziek, dat voor een belangrijk deel het bestaan van de publieke klassieke radiozender legitimeert. Met het produceren en registreren van concerten geeft NPO Radio 4 invulling aan de initiërende rol die de zender voor zichzelf ziet en wordt de belangstelling voor klassieke muziek bij een breed publiek aangewakkerd. De programmering van levende muziek op NPO Radio 4 biedt dan ook een uitgebalanceerd aanbod aan stijlen en genres met een grote variatie in repertoire: van bekend en geliefd tot onbekend, en van oude muziek tot hedendaags gecomponeerd werk.

Concreet betekent dit dat NPO Radio 4 jaarlijks een substantieel aantal concerten registreert en uitzendt en zo een verlengstuk is van het Nederlandse muziekleven. De concerten worden door de diverse omroepen voor NPO Radio 4 opgenomen, in alle regio's van het land. Ook worden concertregistraties verkregen door uitwisseling via de European Broadcasting Union (EBU), die op haar beurt gevoed wordt door de registraties van NPO Radio 4. Op die manier reikt het Nederlandse muziekleven verder dan onze landsgrenzen.

• De omroepseries

De omroepseries vormen samen een doordacht bouwwerk waarmee NPO Radio 4 en de producerende omroepen een breed publiek bedienen, van beginnende tot vergevorderde luisteraars. Deze inhoudelijke constructie – en de bijbehorende zoektocht naar de juiste inhoudelijke balans – vormt de basis van het beleid levende muziek van NPO Radio 4 en voor alle activiteiten van de omroepensembles. Dit blijft onveranderd in de komende beleidsperiode. Om blijvend aan te sluiten op de veranderingen en de ontwikkelingen van de concertpraktijk is het echter nodig om – ook bij de succesvolle omroepseries – nieuwe ontwikkelingen in te zetten. In de afgelopen periode is nagedacht over nieuwe concertformats, nieuwe activiteiten, programmatische aanpassingen (bijvoorbeeld ter verbreding van het publiek) en eigentijdse vertalingen van de concertopnamen op de verschillende mediaplatforms.
Voorbeeld daarvan is The Crazy Project*, waarbij een concert op een geheel andere en inventieve wijze in beeld is gebracht zonder inhoudelijk concessies te doen. Dankzij de samenwerking met NPO Start kunnen we (beeld)opnamen via dat platform, vaak voorzien van context, duurzaam inzetten. Verder zijn er met (archief) materiaal podcasts ontwikkeld die de series vanuit een ander perspectief belichten.

• Het AVROTROS Vrijdagconcert (AVROTROS in TivoliVredenburg)

Het AVROTROS Vrijdagconcert is een concertserie waarin toegankelijkheid, innovatie en jong talent centraal staan, in combinatie met het beleven van de canon van de klassieke muziek. Het symfonische repertoire vanaf de klassieke periode klinkt in deze serie. De programmering vindt plaats in nauw overleg met Het Zondagochtend Concert waarmee een doelmatige aanpak wordt gerealiseerd (zie ook onder Zondagochtend Concert). De serie legt de focus op verrassen en verbinden.

Concreet ziet de invulling met de omroepensembles er als volgt uit:
- Het Radio Filharmonisch Orkest verzorgt circa vijftien Vrijdagconcerten per seizoen.
- Het Groot Omroepkoor verzorgt twee Vrijdagconcerten met repertoire voor groot koor a cappella en verleent daarnaast medewerking aan zeven Vrijdagconcerten met het RFO (of incidenteel met een landelijk orkest).
- De landelijke orkesten verzorgen ongeveer tien Vrijdagconcerten per seizoen. Het betreft hier in principe alle landelijke orkesten. Op deze manier wordt ook de binding met het Nederlandse orkestbestel en het draagvlak van de Publieke Omroep/NPO Radio 4 vergroot.
- Op incidentele basis kan er plaats worden ingeruimd voor in oude muziek gespecialiseerde ensembles.

In de komende jaren zal de serie zich scherper profileren in relatie tot de twee andere series van NPO Radio 4. De programmering zal zich nog meer toespitsen op innovatie, samen met jong talent dat een meer prominente plek krijgt in de serie. Innovatie in de zin van nieuwe concertformats en uitwerkingen die niet (alleen) inspelen op de veranderende concertpraktijk, maar ook op het gebied van media-aanbod. Deze serie wil jong talent een kans geven met orkest op te treden en creatief om te gaan met nieuwe (presentatie)vormen. Op regelmatige basis worden compositieopdrachten gegeven aan jonge componisten die voor de omroepensembles verrassende, maar ook toegankelijke werken schrijven die een brede doelgroep kunnen aanspreken.

* Bekijk The Crazy Project: Bartók > Adams >

"Vooral de klank maakte indruk. Fijnproeverig was die, fluwelig, en dat terwijl deze Beethoven ook zinderde van stijlbesef. Een bij vlagen spectaculaire uitvoering van Sjostakovitsj' *Tiende symfonie* bezegelde de middag. Ook hier proefde je voortdurend Canellakis' plezier in klank (Wagneriaans broeierig koper) en haar talent voor vloeiende overgangen."
Mischa Spel, NRC, 14 oktober 2019; inauguratieconcert Karina Canellakis, NTR ZaterdagMatinee.

In de afgelopen periode zijn daarmee al stappen gezet. Recent nog het eerder genoemde Crazy Project, maar ook de ervaring met formules als Pieces of Tomorrow en Out of the Blue maken dat we de serie kunnen doorontwikkelen voor een nieuw, breder of jonger publiek.

Deze beweging tot verandering is dus al ingezet. Omdat we veel belang hechten aan innovatie en experiment in de concertpraktijk en ervan overtuigd zijn dat we hierin ook binnen de sector een voorbeeld kunnen zijn en een belangrijke taak hebben, heeft AVROTROS een nieuwe programmeur aangetrokken om dit doel te realiseren. Een aantal concerten in het seizoen zal zich richten op een nieuw en ander publiek dan we al bereiken, waarbij we zowel het repertoire als de concertvorm onder de loep nemen.
Op die manier is de doelstelling van een spraakmakende serie met een toegankelijk, fris, maar ook een verrassend, uitdagend profiel realistisch en passend. Daarbij moet wel opgemerkt worden dat we steeds rekening houden met het bestaande publiek, de verandering zal geleidelijk doch doortastend en gestaag plaatsvinden.

• De NTR ZaterdagMatinee (NTR in Het Concertgebouw)

De NTR ZaterdagMatinee komt voort uit de wens om niet alleen verslag te doen van het Nederlandse muziekleven, maar vooral ook projecten te initiëren en op deze wijze het Nederlandse muziekleven te verrijken.
De NTR ZaterdagMatinee is bij uitstek de concertserie voor de dialoog tussen bekend en onbekend symfonisch repertoire, eigentijdse muziek, Nederlandse muziek en repertoire voor ongebruikelijke bezettingen. Ieder seizoen staat een groot aantal Nederlandse premières en wereldpremières gepland, vaak van werken die in opdracht van de ZaterdagMatinee zijn gecomponeerd. Ook op het gebied van de opera heeft de ZaterdagMatinee een uitstekende reputatie: de operaserie onderscheidt zich door het hoge uitvoeringsniveau en het accent op onbekende werken uit de achttiende tot en met de eenentwintigste eeuw.

Qua repertoire wordt het belangrijkste culturele erfgoed (inclusief opera) gepresenteerd in een doordachte samenhang met nieuwe of juist oude muziek. De muziek in de ZaterdagMatinee onderscheidt zich van het gangbare repertoire, speelt in op een publiek van kenners; betrokken en geëngageerd. Het uitvoeringsniveau is excellent en in veruit de meeste gevallen zijn de Matineeconcerten en -programma's niet op andere Nederlandse podia te beluisteren. Er is sprake van structurele samenwerking met belangrijke podia in onder andere Duitsland, Italië, Engeland, Hongarije en Frankrijk. Het unieke Matinee-aanbod vormt aldus een onmisbare aanvulling op het concertaanbod in Nederland en dus ook op NPO Radio 4, waar de uitzendingen worden omlijst. Bovendien zijn en blijven de concerten via verschillende platforms on demand toegankelijk voor het publiek.

Voor de periode 2022-2026 zal de NTR ZaterdagMatinee meer aandacht besteden aan het repertoire uit de achttiende eeuw, de klassieke en vroeg-romantische tijd. In onze ogen versterkt dit repertoire de variëteit en rijkdom van de programmering. De muziek uit de achttiende eeuw is niet (meer) uitsluitend het domein van gespecialiseerde ensembles. Om recht te doen aan de verworvenheden van de authentieke uitvoeringspraktijk worden gespecialiseerde dirigenten uitgenodigd. De speel- en zangcultuur van orkest en koor worden afgestemd op de eisen die het uitvoeren van dit repertoire tegenwoordig stelt. Naar onze overtuiging betekent dit ook een verrijking van het kleurenpalet en de speltechniek van koor en orkest. Het betreft maximaal twee producties per seizoen.

Meer nog dan de afgelopen jaren wil de programmering van de NTR ZaterdagMatinee ruim baan geven aan jong talent, Nederlandse instrumentalisten en zangers. Ook zal er in de programmering meer ruimte zijn voor de toegenomen sensitiviteit voor grote maatschappelijke discussies. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de positie van vrouwen en minderheden. Uiteraard mag en hoeft deze toegenomen maatschappelijke betrokkenheid niet ten koste te gaan van de artistieke uitgangspunten. De laatste seizoenen heeft de NTR ZaterdagMatinee al aangetoond hoe dit op een voor het publiek overtuigende wijze kan worden gerealiseerd. Zo bood de

▼ Fagottist Jos Lammerse

"This was a programme and performance that struck just the right note as a message of hope and renewal"
★★★★ Bachtrack, 23 juni 2020; eerste concert na de lockdown zomer 2020; AVROTROS Vrijdagconcert

serie in seizoen 2018-2019 vrouwelijke componisten een ongekend prominente plaats in de programmering, zowel in nationaal als internationaal perspectief (18 substantiële werken, waarvan een groot deel speciaal in opdracht van de NTR ZaterdagMatinee gecomponeerd). Hiermee heeft de serie bij een groot publiek letterlijk de oren geopend. Deze lijn is voortgezet.

• Het Zondagochtend Concert (AVROTROS i.s.m. Het Concertgebouw)

Het Zondagochtend Concert is een serie van ongeveer veertig concerten per seizoen op zondagochtend. Deze serie biedt een groot en breed publiek (wekelijks circa 110.000 luisteraars en bezoekers) uitstekende uitvoeringen van groot repertoire.

De vorm van het voorprogramma Spiegelzaal en het concert (beide slechts één uur), de toegankelijke en diverse programmering (symfonische muziek en kamermuziek) en het tijdstip zijn van belang voor het bereiken van een brede en diverse groep bezoekers en luisteraars. Deze serie brengt een grotendeels symfonisch repertoire met ruimte voor kamermuziek, recitals en oude muziek. De nadruk ligt op het bekende en herkenbare repertoire, maar uitstapjes naar minder bekend repertoire worden niet uitgesloten.
Het Zondagochtend Concert is een formule die al 25 jaar goed werkt en ook in de toekomst nieuw publiek aan zich zal blijven binden. Naast het eigen Radio Filharmonisch Orkest en Groot Omroepkoor staan de meeste Nederlandse orkesten geprogrammeerd en wordt jong talent veelvuldig aan het publiek gepresenteerd. De serie biedt aanstormend talent de kans te soleren met een orkest en ook bekend repertoire ten gehore te brengen.

De omroepensembles verzorgen per seizoen ongeveer twaalf concerten. Dit betekent in de praktijk dat van de serie AVROTROS Vrijdagconcert elf concerten van het Radio Filharmonisch Orkest en een van de a cappella-concerten van het Groot Omroepkoor deels worden herhaald in Het Zondagochtend Concert. Dat is een substantieel aandeel en van essentieel belang voor de omroepensembles én het AVROTROS Vrijdagconcert. Dankzij deze opzet kunnen dirigenten en solisten van (wereld)formaat worden aangetrokken. Een volledige koppeling van de vijftien concerten van het AVROTROS Vrijdagconcert met Het Zondagochtend Concert zou de programmatische mogelijkheden in de Utrechtse serie te veel beperken. Door niet alle vrijdagconcerten van het RFO op zondag te herhalen is het mogelijk om in Utrecht concerten van omroepensembles met aanvullend en onderscheidend repertoire te programmeren (bijvoorbeeld avondvullende koorwerken of nieuwe muziek).
Deze beperking van de inbreng van de omroepensembles in Het Zondagochtend Concert wordt opgevangen door drie gastoptredens van landelijke orkesten in het AVROTROS Vrijdagconcert deels op zondagochtend in Amsterdam te herhalen.

• Andere projecten

Naast de eigen series worden ook andere projecten gerealiseerd die het draagvlak voor klassieke muziek vergroten. Deze kunnen via verschillende kanalen en platforms van de NPO uitgedragen worden.

AVROTROS beoogt in de periode 2022-2026 op regelmatige basis één grote online/tv-productie over klassieke muziek te maken met een belangrijke rol voor beeld en licht. Het doel daarbij is klassieke muziek op een aansprekende manier in beeld te brengen, anders dan een doorsnee stream, zodat een bredere en/of nieuwe doelgroep hiervan online kan genieten. Een dergelijke productie wordt omringd door online context op social media, waarbij zowel inhoud als vorm aan de orde komen. Dit vormt een aanvulling op de gebruikelijke nieuwsbrieven en informatie die via de website wordt gedeeld. Hiermee bieden we de luisteraar kennis en verdieping, maar ook een luchtige benadering en een ander perspectief.
Daarnaast zal AVROTROS met NPO Radio 4 elk seizoen één tot drie concerten organiseren buiten de huidige series om. Dit betreft bijvoorbeeld een kerstconcert en een concert in het kader van de Klassieke Top 400.

De NTR maakt met het Holland Festival gezamenlijke producties. Het jaarlijkse concert van de omroepensembles in het Holland Festival maakte in het verleden soms deel uit van de NTR ZaterdagMatinee. De programmering van het Holland Festival heeft de laatste jaren echter een forse verandering doorgemaakt. Multimediale producties nemen een grote plaats in en er is tegenwoordig minder ruimte voor 'conventionele' concerten met nieuwe muziek. De ZaterdagMatinee staat open voor samenwerking en wil graag meebewegen in deze nieuwe richting. De komende

periode wordt met het Holland Festival een nieuw (multimediaal) concertformat ontwikkeld waarin de omroepensembles een prominente rol spelen.
Daarnaast wil de NTR in de studio van het MCO productieopnamen maken van bijzonder Nederlands repertoire waarvan geen (goede) opname bestaat. Deze producties kunnen op verschillende manieren uitgedragen worden. Een mooi voorbeeld daarvan is de podcast Muziekschatten: bijzondere stukken uit het grote archief van het MCO die nog nooit uitgevoerd of opgenomen zijn. Deze worden nu bijna letterlijk afgestoft en door de musici van de SOM uitgevoerd. Via onder andere een podcast worden de werken, voorzien van context, ontsloten voor het publiek.

Schooltv
In de komende periode wil de NTR ook de mogelijkheden voor Schooltv gaan inzetten. Schooltv is het aangewezen kanaal om scholieren (16-18 jaar) kennis te laten maken met klassieke muziek. Toegankelijke werken uit de ZaterdagMatinee-programmering worden toegelicht, soms ook door musici/zangers van de SOM, die daarbij fragmenten van de werken uitvoeren.
De NTR heeft de ambitie om in samenwerking met Schooltv jaarlijks een speciale 'scholierenmatinee' te organiseren, waarbij scholieren het betreffende concert bezoeken. Deze matinee krijgt voor die gelegenheid een bijzondere, bij de doelgroep passende inleiding. Promotie van dit concert zal worden ondersteund door het tv-programma Podium Witteman en het programma Podium op NPO Radio 4. Schooltv kent ook een interactieve wereldkaart die de oorsprong van verschillende muzikale genres uitlicht. Hieraan willen we een laag klassiek toevoegen: korte, geanimeerde filmpjes over de oorsprong van een genre of componist, die na een doorklik leiden naar meer informatie daarover.

NPO Focus
Het aanbodkanaal NPO Focus gebruikt een mediamix om onderwerpen op een brede, toegankelijke manier uit te lichten en uit te diepen. De ZaterdagMatinee wil hierop aansluiten met longreads over componisten, uitvoerenden en stromingen. Verdiepende informatie op een aantrekkelijke wijze gebracht door het inzetten van explainer video's, audio, concertfragmenten en graphics. Daarnaast biedt NPO Focus een toenemend aantal beeldverhalen waarin op eenvoudige wijze met korte teksten en filmpjes een muzikaal onderwerp wordt behandeld.
Binnen NPO Focus worden ook interactieve verhalen gemaakt die zeer geschikt zijn voor mobiel. Met de tool slices willen we verhalen rondom de programmering van de ZaterdagMatinee aanbieden op een interactieve manier.

Klik voor meer informatie op onderstaande links

Schooltv
- Haydn en Mozart, twee vernieuwers in de muziek >
- Interactieve wereldkaart >

NPO Focus
- Wie was Reinbert de Leeuw? >
- Welk effect heeft muziek op je? >
- Over de software Slices >
- Voorbeelden van het gebruik van Slices >

Actuele programmering met mini-opera's in coronatijd
- Besmettingsgevaar (Pfeijffer/Jacob TV) >
- Midday Silence (Dai Fujikura) >
- Kyrie Eleijson (Thomése/ Padding) >

Pieces of Tomorrow
- Symphony no.1 by Brahms >

• Activiteiten Stichting Omroep Muziek

Er zal binnen de SOM een structurele focus komen op actuele online-programmering ofwel het op korte termijn inspelen op de actualiteit. Dit heeft als doel de activiteiten van de samenwerkingspartners meer midden in de samenleving te doen landen. In de eerste maanden van de coronacrisis is veel geleerd over hoe een succesvolle brug te slaan tussen actualiteit en klassieke muziek, met

"Het Radio Filharmonisch en het Groot Omroepkoor hebben in de tussentijd geleerd met overtuiging te overleven, dat heeft hen artistiek krachtig en weerbaar gemaakt, met grote flexibiliteit inzake repertoire. Waar de bestaande orkesten voortdurend moeten balanceren tussen hun eigen artistieke afwegingen en de harde commerciële kunstwereld hebben koor en orkest van de Omroep veel lacunes van het juist ook eigentijdse repertoire opgevuld. [...] koester deze twee ensembles en blijf er met je handen van af!"
Bernard Haitink, chef-dirigent van het Radio Filharmonisch Orkest van 1957-1961 en thans beschermheer van het orkest

mini-opera's als *Besmettingsgevaar* (Pfeijffer/Jacob TV), *Midday Silence* (Dai Fujikura), *Kyrie Eleijson* (Thomése/ Padding) als voorbeeld. Met deze ervaringen willen omroeporganisaties, NPO en SOM het aanbieden van aan de actualiteit gelieerde content tot staand beleid maken. De inhoud zal in samenspraak met programmamakers van de omroep, maar ook met musici van de SOM tot stand komen. Er zal zowel sprake zijn van geplande programmering (verkiezingen, feestdagen, vieringen) als ad-hoc programmering (plotselinge gebeurtenissen). De kwalitatieve toets voor de distributie op de platforms van de publieke omroep zal voor verantwoordelijkheid van de omroepen blijven, maar de inbreng van musici van de SOM wordt aangemoedigd.

Pieces of Tomorrow
Sinds 2015 werken het Radio Filharmonisch Orkest en Groot Omroepkoor met TivoliVredenburg samen in Pieces of Tomorrow, waarbij symfonische muziek wordt aangeboden aan de doelgroep studenten en young professionals.
Pieces of Tomorrow is een laagdrempelig format: geen dresscode, iets later beginnen (21.00 uur), aangeklede foyers incl. bierbars en vinyl-hoeken, inloop in de zaal vanaf 20.30 uur, loungesfeer/mellow popmuziek bij binnenkomst, biertje mag mee de zaal in.
DJ St. Paul, vaste DJ van de bekende donderdagavonddansnacht Pop-o-Matic, is gastheer. Hij interviewt vooraf en tussen de delen door de dirigent en musici. Visuals ondersteunen de muziek.
Bij de muziekkeuze is er uitsluitend sprake van hele (niet gecoupeerde) werken en er worden geen concessies gedaan aan de onervarenheid van het publiek. De titel Pieces of Tomorrow kent immers zijn oorsprong in het concertprogramma van de volgende dag, het AVROTROS Vrijdagconcert. Op deze wijze is in de afgelopen jaren de gekende canon (Beethoven, Brahms, Mahler) afgewisseld met minder bekende werken uit de twintigste en eenentwintigste eeuw (Messiaen, Kantsjeli). In 2019 is de AVROTROS toegetreden als partner bij Pieces of Tomorrow. Met tussen de vijfhonderd en duizend bezoekers, met bovendien een meer divers karakter, is Pieces of Tomorrow uitgegroeid tot een van de meest succesvolle nieuwe formats binnen de klassieke muziek.
De SOM is voornemens haar betrokkenheid bij Pieces of Tomorrow te continueren en waar mogelijk te intensiveren. Chef-dirigenten Karina Canellakis en Benjamin Goodson zullen daarbij zo veel mogelijk worden ingezet.

The Living Room -in ontwikkeling-
Met Pieces of Tomorrow als inspiratiebron hebben Benjamin Goodson en de AVROTROS speciaal voor het Groot Omroepkoor een nieuw format ontwikkeld ten behoeve van de doelgroep studenten en young professionals. In The Living Room staat A LIVE Space centraal, ofwel de concertzaal, maar ook de muziek als een omgeving om in te leven.
Het vertellen van verhalen, ook over andere culturen, het delen van ervaringen en uitlokken van reacties, maar ook de mobiliteit van de zangers maakt dat in The Living Room de natuurlijke grens tussen zangers en publiek verdwijnt. The Living Room vindt een midden tussen theater, concert en discussie. Aangezien de doelgroep studenten en young professionals een diverser karakter kent, biedt dit de kans publiek met een andere culturele achtergrond aan het GOK te verbinden.

Een voorbeeld van The Living Room: Stravinsky 2021

Het leven van Igor Stravinsky – de Rus die wereldburger werd – en zijn muziek staan deze avond centraal. Mede op basis van brieven worden belangrijke momenten in zijn leven belicht en in verbinding gebracht met muzikale thema's in zijn composities. Mens en werk worden één. Het koor verplaatst zich door de ruimte, naar het publiek toe of het publiek meevoerend, en reikt zo letterlijk nieuwe invalshoeken aan. Op deze wijze worden muziek, inhoud, zangers, publiek en de ruimte met elkaar verbonden.

GLINKA	Cherubijnse hymne (deze hoorde Stravinsky zijn vader vaak zingen)
STRAVINSKY	Russische Boerenliederen voor vrouwenkoor Berceuses du chat Ave Maria, Pater noster, Credo (diverse ruimtelijke opstellingen) Psalmensymfonie (versie voor koor en vierhandig piano door Sjostakovitsj) Delen uit Le sacre du printemps (versie voor 2 piano's) The Dove Descending (voor 4 zangers) The Owl and the Pussy-cat (voor sopraan en piano)
KATE MOORE	Nieuw werk, reflecterend op werk van Stravinsky

Het streven is The Living Room circa drie keer per jaar in TivoliVredenburg te organiseren.

• Distributievormen

NPO Radio 4 en de omroepen voeren uit de aard van hun bestaan een actief beleid met betrekking tot nieuwe distributieplatforms. Met deze middelen bereiken ze verschillende doelgroepen van klassieke luisteraars en spelen ze in op veranderend mediagebruik. Daarnaast worden tv- of webcast-registraties van – vaak eigen – concertproducties in samenwerking met NPO Start en NPO 2 Extra uitgezonden. Zo wordt zowel een breed publiek als een meer specifiek publiek bediend. Via onlinekanalen zijn de webcasts van het AVROTROS Vrijdagconcert, de NTR ZaterdagMatinee en Het Zondagochtend Concert terug te kijken en blijvend toegankelijk voor iedereen. Aanvullend wordt een substantieel deel van deze content internationaal gedistribueerd via de EBU.

Verder zetten we de komende periode in op de productie en ontwikkeling van podcasts. Deze bieden de mogelijkheid om archiefopnamen te voorzien van achtergronden en duiding. In het jubileumseizoen van de NTR ZaterdagMatinee (2020-2021) worden op grote schaal podcasts gemaakt rond hoogtepunten uit de Matinee-geschiedenis. Maar de podcasts geven ook de mogelijkheid bijzondere concerten uit lopende seizoenen toe te lichten, in de stijl van inleidingen zoals die ook bij concerten, opera's en balletvoorstellingen worden gegeven. Het succes van de podcast *Making An Opera* toont aan dat het meenemen van publiek in een wereld die ze nog niet zo goed kennen echt werkt.

Gestreefd wordt naar zoveel mogelijk videoregistraties die, los van de livestreams, gedurende langere tijd op tal van platforms worden aangeboden, al dan niet in de vorm van losgeknipte delen, zoals op de website van NPO Radio 4 en NPO Start, op Facebook, Instagram en YouTube. Om rechtentechnische redenen komen vooral concerten door omroepensembles hiervoor in aanmerking. Dit is een investering voor de langere termijn en levert tijdloze content, die door crosspromotie steeds weer geactualiseerd kan worden.

De website van NPO Radio 4 brengt alle levende muziek die NPO Radio 4 registreert, programmeert en uitzendt samen in een overzichtelijke omgeving, aangevuld met hoogtepunten uit het rijke omroeparchief. Hier kan iedereen luisteren naar concerten, op elk moment van de dag en zo vaak men maar wil. Voor de omroepensembles, maar ook voor andere Nederlandse orkesten en ensembles is de webomgeving een belangrijke etalage. Zij kunnen via de NPO Radio 4-website hun producties aan een groot publiek laten horen. Via onlinekanalen zijn de geregistreerde concerten te bekijken. Hierdoor is een steeds groter wordende collectie blijvend toegankelijk voor een breed publiek. Naast de live uitvoeringen wordt er in de programma's regelmatig muziek van live opnamen gedraaid.

"Het Radio Filharmonisch Orkest onder JoAnn Falletta gaf [Louis Andriessen] een gedroomde Nederlandse première." – Erik Voermans, Het Parool, 21 januari 2019; Andriessen Agamemnon, NTR ZaterdagMatinee

Door middel van het regelmatig aanbieden van download-acties krijgen luisteraars van NPO Radio 4 de mogelijkheid concertregistraties blijvend aan de eigen luistercollectie toe te voegen. Daarbij wordt zoveel mogelijk gevarieerd in het aanbieden van repertoire: van kamermuziek tot groot symfonisch en van oude muziek tot zeer recent gecomponeerd werk.

Instagram en Facebook worden intensief gebruikt (middels filmpjes, repetitiefragmenten) om te verwijzen naar de concerten van de eigen series op NPO Radio 4. Het streven is om jonge Nederlandse musici, die optreden in bijvoorbeeld de ZaterdagMatinee, in te zetten als ambassadeurs voor de serie. Ze kunnen dan een filmpje plaatsen op het Matinee-account, nemen je mee backstage, geven een inkijkje in hun voorbereidingen op een uitvoering, of vertellen waarom zij een bepaalde compositie zo graag spelen.

Samenvattend blijkt uit bovenstaande dat alle uitvoeringen en producties veel meer zijn dan concerten; er wordt in de komende periode meer dan ooit ingezet op het realiseren van media, van context die breed wordt uitgedragen met alle (digitale) middelen die we tot onze beschikking hebben. Op die manier willen we niet alleen een breed publiek aanspreken met klassieke muziek, maar ook een platform zijn dat draagvlak genereert binnen de klassieke muziekwereld en verbinding tot stand brengt met iedereen die daarvoor open staat. Overigens zonder enige concessie te doen aan de kwaliteit van onze producties.

• De aanvullende rol van de omroepseries op het landelijke aanbod

NPO Radio 4 ambieert met de eigen series een pluriform aanbod te creëren dat bijdraagt aan de veelzijdigheid van het Nederlandse muziekleven. Repertoire voor orkest in uitgebreide bezetting van minder bekende componisten wordt door Nederlandse ensembles zelden uitgevoerd. Denk daarbij aan werken van bijvoorbeeld Zemlinsky, Janáček, Hartmann en Koechlin. Repertoire dat een belangrijk onderdeel van het muzikaal erfgoed is en een plek op onze podia verdient. Ook op dit vlak wil NPO Radio 4 de omroepseries een functie geven.

Voor NPO Radio 4 is het van belang dat met name in het AVROTROS Vrijdagconcert en de NTR ZaterdagMatinee op het allerhoogste niveau gespeeld wordt. Vooral de NTR ZaterdagMatinee presenteert werken waarvan geen of weinig uitvoeringen beschikbaar zijn via bijvoorbeeld cd's. Daarmee zijn deze concerten een verrijking van het landelijke aanbod, zowel qua repertoire als qua uitvoeringsniveau.

Dergelijke unieke uitvoeringen zijn niet alleen belangrijk voor het Nederlandse publiek, maar ook interessant voor uitwisseling met de EBU, waardoor de concerten een aanzienlijk groter bereik genereren dan alleen in Nederland. Door uitwisseling met de EBU functioneren omroepensembles én landelijke orkesten/ensembles in een internationale context en wordt belangwekkende culturele export gerealiseerd.

Het opdrachtenbeleid van de omroepseries van NPO Radio 4 is erop gericht een lacune op te vullen: compositieopdrachten voor werken voor grote bezettingen (opera's, oratoria, grote symfonieën) worden door De Nationale Opera of de landelijke orkesten slechts gering verstrekt. Door met het opdrachtenbeleid juist hierop te focussen en daarmee spraakmakende én jonge aanstormende componisten uit binnen- en buitenland een plek te geven in de series, leveren we niet alleen een waardevolle bijdrage aan het repertoire, maar presenteren we ook klassieke en nieuwe muziek buiten de gebaande paden.
Hierdoor komt nieuw en uniek repertoire tot stand dat op geen enkele andere plek in Nederland te beluisteren is. Via NPO Radio 4 en de daarvoor beschikbare distributiekanalen (o.a. EBU) wordt dit voor een zo groot mogelijk publiek ontsloten.

5. Visie op eigen activiteiten en intrinsieke kwalitatieve ontwikkeling

Inleiding

Het Groot Omroepkoor en het Radio Filharmonisch Orkest zijn ensembles van internationale statuur. Krantenrecensies, maar ook feedback van publiek, omroepcollega's, (internationale) solisten, dirigenten, componisten, impresariaten, concertzalen en fondsen bevestigen zonder uitzondering de hoge uitvoeringskwaliteit van beide ensembles. Het behoud van deze kwaliteit vraagt om ontwikkeling, behoud is immers feitelijk stilstand. Deze ontwikkeling wordt geborgd vanuit een samenspel van musici, vaste dirigenten, ensemblecommissies, ensemblemanagers en manager Artistieke Zaken, alsmede programmering, planning en evaluatie. Onderstaand treft u de samenhang van dit alles.

Vaste dirigenten

Met de keuze voor twee nieuwe chef-dirigenten, Karina Canellakis (39 jaar) en Benjamin Goodson (29 jaar) – beiden een nieuwe generatie vertegenwoordigend – hebben RFO en GOK gekozen voor vernieuwing en ontwikkeling. Dit uit zich in een actuele kijk op composities en een andere cultuur rond werkprocessen. Een compromisloze ambitie voor wat betreft kwaliteit wordt gecombineerd met een respectvolle, verbindende leiderschapsstijl. Daarbij maakt een hiërarchische, top-down-benadering plaats voor een samenwerking op basis van verantwoordelijkheden en rolverdeling.
De nieuwe chef-dirigenten hebben een frisse, eigen kijk op verbinding. Zij zien in digitale platforms een verrijkende uitbreiding van traditionele ontmoetingsplekken als NPO Radio 4 (lineair) en de concertzaal. Ook geloven zij in nieuwe presentatievormen om jongere generaties aan symfonische/vocale muziek te verbinden. De inbreng van Karina Canellakis in Pieces of Tomorrow (TivoliVredenburg) en in de beeldtaal van The Crazy Project (AVROTROS), alsmede de betrokkenheid van Benjamin Goodson in het ontwikkelen van het nieuwe GOK-format The Living Room zijn daar sprekende voorbeelden van.

▾ Karina Canellakis, chef-dirigent van het RFO

Lees de biografie van Karina Canellakis >

▾ Benjamin Goodson, chef-dirigent van het GOK

Lees de biografie van Benjamin Goodson >

Van de chef-dirigenten, evenals van de vaste gastdirigenten, wordt een levendige belangstelling voor minder bekende muziek verwacht en een overtuigende ambitie voor wat betreft nieuw gecomponeerde muziek. Zijn de omroeporganisaties autonoom in hun programmatische ambities, de chef-dirigenten moeten daarbij inspirerende gespreksgenoten zijn.

De chef-dirigenten kennen een primaire verantwoordelijkheid in de ontwikkeling van de ensembleculturuur. Blazers/strijkers/stemgroep-repetities, maar ook gesprekken met aanvoerders, ensemblecommissies en individuele musici vormen daarbij het instrumentarium. Van de chef-dirigenten wordt ook advies gevraagd voor wat betreft het gastdirigentenbeleid.

Beide ensembles kennen in Peter Dijkstra (GOK) en James Gaffigan (RFO) een vaste gastdirigent. Zij brengen een eigen artistiek profiel in, maar staan ook in nauw contact met de beide chef-dirigenten voor wat betreft ambities rond de speelcultuur alsmede evaluatie van projecten.

Over de continuering van de samenwerking met Peter Dijkstra als eerste gastdirigent van het GOK zal vóór 1 februari 2021 besloten worden, de continuering van het contract van Benjamin Goodson zal vóór 1 januari 2022 onderwerp van gesprek zijn.
Over de continuering van de samenwerking met Karina Canellakis met vier jaar is in najaar 2020 besloten, zij zal minimaal tot zomer 2027 aan het RFO verbonden blijven. De beslissing over de continuering van James Gaffigan als vaste gastdirigent van het RFO zal vóór 1 maart 2021 plaatsvinden.

Gastdirigenten

Het (gast)dirigentenbeleid komt voor verantwoordelijkheid van de SOM tot stand, waarbij consensus met de programmeurs niettemin het uitgangspunt vormt. Zowel voor koor als orkest zijn bij het dirigentenbeleid drie hoofdlijnen bepalend:

- dirigenten van grote artistieke betekenis (zowel voor het concert als voor de kwalitatieve ontwikkeling van koor en orkest);
- dirigenten met een specifieke kwaliteit in bepaalde stijlperioden (klassiek, hedendaags);
- een nieuwe generatie dirigenten, waarbij het vroegtijdig opbouwen van een blijvende relatie alsmede een strategisch lange termijn chef-dirigentenbeleid centraal staan.

Naast de inbreng van de vaste dirigenten zullen voor programma's met specifiek repertoire (klassiek, hedendaags) specialistische dirigenten worden aangetrokken. Mogelijk kan een en ander op langere termijn resulteren in een vaste gastdirigent voor wat betreft klassiek en vroeg-romantisch repertoire. Vanwege de ensemblevormende waarde van dit repertoire zullen ook de chef-dirigenten een deel van dit repertoire verzorgen.

Groot Omroepkoor

Heeft het Groot Omroepkoor een internationale reputatie voor wat betreft romantisch repertoire en nieuw gecomponeerde muziek, de komende periode wil het GOK nadere focus leggen op de ensembleculturuur rond klassiek en vroeg-romantisch repertoire. Daarbij zal niet zozeer gezocht worden naar een sterkere eigen signatuur als wel een grotere flexibiliteit in het inspelen op de wensen van dirigenten. Is het klassieke en vroeg-romantische repertoire meer dan ooit het terrein van 'specialistische' dirigenten, zij verschillen in hun opvattingen veelal sterk van elkaar. Een flexibele houding om direct te kunnen reageren op de specifieke wensen van een dirigent is daarbij van belang.
Met de komst van Benjamin Goodson wordt ook een start gemaakt met de begeleiding van de artistieke ontwikkeling van de individuele koorleden alsmede het frequenter repeteren in kleinere groepen. Deze sterkere focus op detailniveau zal een nieuwe kwaliteitsimpuls geven voor alle stijlperioden.

• Radio Filharmonisch Orkest

Onder leiding van de voormalige chef-dirigenten Edo de Waart en Jaap van Zweden kende het Radio Filharmonisch Orkest een enorme ontwikkeling in de technische speelcultuur. Met Markus Stenz heeft de spontaniteit van het moment meer ruimte gekregen. Onder leiding van Karina Canellakis zal de perfecte balans tussen die twee het uitgangspunt vormen. Daarbij wordt het eigen initiatief van de musicus nadrukkelijk aangemoedigd: vraagt goed ensemblespel om spel-discipline, het moet geen gedwee karakter krijgen.
De werkprocessen zullen altijd in het teken staan een optimale, wederzijdse energie vrij te maken.
Met name Edo de Waart en Jaap van Zweden droegen in hoge mate bij aan een sterke laat-romantische signatuur van het RFO, onder leiding van Karina Canellakis zal de vroegmoderne tijd meer aan bod komen, waarbij voor de eerstkomende jaren vooral aan Janáček en Bartók gedacht mag worden.

• Klassiek en vroeg-romantisch repertoire

De programmering zal meer dan voorheen ook klassiek en vroeg-romantisch repertoire bestrijken. Dit dient de programmatische ambities van de omroepen, maar ook de kwaliteitsontwikkeling van de ensembles. Het regelmatiger spelen van klassieke en vroeg-romantische werken zal de ensemblecultuur verder ontwikkelen en de artistieke visie op repertoire uit de negentiende en twintigste eeuw verdiepen. Dit vloeit immers voort uit de voorafgaande stijlperioden.
Er zal sprake zijn van circa vier programma's per jaar, evenredig verdeeld over het AVROTROS Vrijdagconcert en de NTR ZaterdagMatinee en de focus zal gericht blijven op minder bekend repertoire.
De grotere aandacht voor klassiek en vroeg-romantisch repertoire zal overigens de algemene focus op groot-schalig, nieuw gecomponeerde en minder bekende muziek niet veranderen.

• Buitenlandse tournees

Buitenlandse concertreizen dienen de artistieke ontwikkeling en het versterken van de sociale cohesie binnen de ensembles. Ook dragen deze bij aan de internationale bekendheid van de ensembles bij dirigenten, solisten, componisten, festivals en concertpromotors. Deze concertreizen zullen op geen enkele wijze de primaire functie als productiehuis van de publieke omroep belemmeren. De afspraken met de omroeporganisaties zoals die in de samenwerkingsovereenkomst en het artistiek plan beschreven staan, dienen daarbij als uitgangspunt.
Voor wat betreft het RFO dienen incidentele buitenlandse concerten allereerst de avontuurlijke identiteit van het RFO te bevestigen. De mogelijkheden voor tournees zoals die zich met de komst van Karina Canellakis hebben gemanifesteerd zullen verder worden benut.

"De bijval voor Stenz, het sublieme orkest en elke zanger was onstuitbaar." – Martin Toet, Place de l'Opera 3 juni 2019; afscheidsconcert Markus Stenz, Schreker Die Gezeichneten, NTR ZaterdagMatinee

Ook voor het GOK wordt gestreefd naar buitenlandse optredens op regelmatige basis, waarbij er vooral wordt uitgegaan van samenwerking met (internationale) orkesten.

• CD-producties

Het produceren van cd's respectievelijk audio-files dient bij te dragen aan de kwaliteitsontwikkeling van beide ensembles, alsmede aan de internationale bekendheid. Voor beide ensembles geldt dat deze producties uitsluitend met de chef-dirigenten plaatsvinden. Hierbij zal in eerste instantie (relatief) minder bekend repertoire centraal staan, passend bij de kernkwaliteiten en positionering van beide ensembles. Ook hiervoor zullen de samenwerkingsovereenkomst met de omroepen en het artistiek plan leidend zijn.

• Talentontwikkeling

Waar de Mediawet met betrekking tot de SOM spreekt over 'het leveren van een bijdrage aan het klassieke muziekleven in Nederland in het algemeen en al hetgeen met vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn', dan behoort daartoe in de ogen van de SOM ook aandacht voor talentontwikkeling. Hiermee wenst de SOM een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling en de toekomst van de klassieke muziek. Bovendien vormt het een uitstekende kans vroegtijdig in contact te komen met toptalent en zo verder te bouwen aan de langjarige artistieke ontwikkeling van beide ensembles.

Groot Omroepkoor

Met name het Groot Omroepkoor kent sinds een aantal jaren een uitgebreid bachelor- en masterprogramma. Vakstudenten kunnen ervaring opdoen in het zingen in een groot professioneel koor. Beperkt het zich bij bachelorstudenten tot repetities, masterstudenten nemen volwaardig deel aan producties inclusief concerten.
In beide programma's is er sprake van een uitgebreid begeleidingstraject waarbij feedback en evalueren centraal staan. Binnen dit programma wordt al jaren samengewerkt met conservatoria in Nederland die het programma zien als een aanvulling op het zangcurriculum. Een periodieke evaluatie met de vakopleidingen toetst met regelmaat de uitgangspunten en doelstellingen.

Radio Filharmonisch Orkest

Analoog aan het GOK werken het RFO en het Conservatorium van Amsterdam ten tijde van het schrijven van dit beleidsplan aan de opzet van een vergelijkbaar programma. Uitgangspunt vormt een side-by-side programma, waarbij masterstudenten gezeten naast een ervaren musicus aan projecten zullen deelnemen. Op deze wijze zal tevens een meester/gezel-structuur ontstaan.

Dirigenten

Het Groot Omroepkoor gaat structureel samenwerken met de Eric Ericson Award. Hierbij zal een prijswinnaar worden uitgenodigd om de instudering van een productie te leiden, gecombineerd met een kort concert. Benjamin Goodson zal als docent een verbinding aangaan met het Conservatorium van Amsterdam, bachelor- en masterstudenten zullen halfjaarlijks het GOK kunnen dirigeren.

Het Radio Filharmonisch Orkest biedt al vele jaren jonge, talentvolle dirigenten de kans om als assistent-dirigent ervaring op te doen met het orkest. Dit beleid wordt voortgezet.
Karina Canellakis zal jaarlijks als gastdocent directiestudenten van het Conservatorium van Amsterdam onderwijzen. Ze zal tevens eenmaal per jaar het conservatoriumorkest dirigeren. Daarnaast worden met Karina Canellakis de mogelijkheden van een Fellowship onderzocht, waarbij zij jaarlijks een jonge dirigent onder haar hoede zal nemen.

Componisten

Het Radio Filharmonisch Orkest, daartoe in de gelegenheid gesteld door de Stichting Vrienden van het RFO, maakt vanaf 2021 een start met het verlenen van een jaarlijks stipendium aan een jonge componist. Deze componist wordt daarmee in staat gesteld minimaal drie korte werken te componeren, waarbij onder andere het

▼ Een ensemble uit het Radio Filharmonisch Orkest o.l.v. Karina Canellakis te gast in het populaire televisieprogramma Podium Witteman ter ere van het 75-jarig bestaan van het orkest.

▼ Het Muziekcentrum van de Omroep in vol bedrijf, vanaf linksboven met de klok mee: masterclass dirigeren, heidag Raad voor Cultuur, uitreiking Zilveren Camera februari 2020 en Kinder-Matthäus.

jaarlijkse nieuwjaarsconcert voor de Gemeente Hilversum en een uitvoering in het programma Podium Witteman vaste haltes zullen vormen.
De samenwerking van het RFO en de NTR met de afdeling Music & Technology van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (HKU), oorspronkelijk voorzien voor juni 2020, zal opnieuw opgepakt worden. In deze dialoog tussen het symfonieorkest en de nieuwste generatie digitale makers wordt onderzocht op welke wijze beide werelden elkaar kunnen inspireren. Dit kan leiden tot een terugkerend Future Concert: 'Hoe zal het concert er over 25 jaar uitzien?'.

Educatie/Participatie
In samenwerking met Kunstencentrum Globe zullen repetities van het RFO en GOK ook in de nieuwe beleidsperiode toegankelijk worden gemaakt voor schoolbezoek. Musici zullen zoals voorheen waar mogelijk als gastheer fungeren.
Het jaarlijkse Meezingconcert, waarbij circa 1.250 amateurs in de gelegenheid worden gesteld op te treden met het GOK, zal worden gecontinueerd, inclusief een uitgebreid coachings- en repetitietraject.
NPO Radio 4 en het GOK gaan de mogelijkheden van een jaarlijks terugkerend korenweekend onderzoeken. Het GOK wenst hiermee vol in te zetten op participatieprojecten met amateurs. Professionele uitvoeringen met amateurs zullen echter slechts incidenteel plaatsvinden.

Muziekschatten.nl
In najaar 2016 hebben de rijksoverheid en de gemeente Hilversum de SOM in de gelegenheid gesteld ca. 10% van de omvangrijke bladmuziekcollectie te digitaliseren ten behoeve van digitale openbaarstelling. Aangevuld met middelen van de SOM vond gedurende twee jaar het grootste Europese digitaliseringsproject ooit plaats en met de voltooiing in voorjaar 2019 was Muziekschatten.nl een feit.
Bij het schrijven van dit beleidsplan kent Muziekschatten.nl 65.000 gedigitaliseerde titels en worden deze ongeveer 10.000 keer per jaar (cijfers 2019) gedownload.
Met de uitputting van de OCW-middelen in 2019 en het beëindigen van de subsidiemiddelen van de gemeente Hilversum per 2021 is de SOM voor het beheer en behoud van Muziekschatten.nl aangewezen op eigen middelen. Ook deze middelen – uit de daartoe in 2013 bestemde bestemmingsreserve – zullen in 2021 uitgeput zijn.
Aangezien Muziekschatten.nl géén deel uitmaakt van de media-wettelijke opdracht van de SOM en de SOM over onvoldoende reserves beschikt om dit project te continueren, is in najaar 2020 besloten tot het zoeken van een nieuwe eigenaar/beheerder van Muziekschatten.nl.
Met het perspectief van het per 2021 opgerichte Podiumkunst.net, dat het digitale erfgoed rond de podiumkunsten centraal zal ontsluiten, wordt gezocht naar een partij in de culturele sector resp. media-erfgoedsector. Hiermee zal Muziekschatten.nl in de nieuwe concessiebeleidsperiode geen deel meer uitmaken van de activiteiten van de SOM.

BIS-samenwerking
Bij de oprichting van de SOM in 2013 is bepaald dat het Groot Omroepkoor voor een deel van zijn capaciteit ook beschikbaar zal zijn voor de orkestorganisaties in de BIS (Basisinfrastructuur). Het GOK was en is daar blij mee, ook de samenwerking met andere orkesten behoort tot de hoogtepunten van de afgelopen 75 jaar.
Waar de frequentie van de samenwerking met het Koninklijk Concertgebouworkest en het Rotterdams Philharmonisch Orkest iets is teruggelopen, kwamen daar samenwerkingen met het Residentie Orkest, de philharmonie zuidnederland en het Metropole Orkest voor in de plaats. Daarnaast trad het koor op met een schare aan internationale orkesten als het Los Angeles Philharmonic Orchestra en het Hong Kong Philharmonic Orchestra. Optredens met het New York Philharmonic en het Gustav Mahler Jugend Orchester vonden vanwege de coronacrisis geen doorgang.

Ook in de nieuwe periode is de samenwerking tussen het Groot Omroepkoor en de BIS-orkesten zeer gewenst en dit zal hernieuwde focus krijgen. De nieuw aangestelde manager artistieke zaken, toegelicht verderop in dit plan, zal dit als een van de kerntaken toebedeeld krijgen.
Met een formatie van 60 fte's, tegen 80 voorheen, is het GOK in 2013 aanmerkelijk kleiner geworden. Dit had als consequentie dat de omroeporganisaties, maar ook de BIS-partners, bij zeer grote producties extra zangers moesten inhuren. Met de keuze voor meer parttime dienstverbanden is het koor in de afgelopen jaren naar 72 leden gegroeid, waarmee voor circa vier grote producties per jaar de noodzaak van aanvullende financiering is vervallen. Aangezien de SOM ongeveer de helft hiervan aan BIS-instellingen ter beschikking kan stellen, is de aantrekkingskracht van het GOK toegenomen. Een efficientere planningssystematiek zal bijdragen aan het verder intensiveren van de samenwerking met BIS-instellingen.
Ook de sterkere focus op klassiek en vroeg-romantisch repertoire zal de aantrekkingskracht van het GOK voor de BIS doen toenemen.

6. Organisatie

Wat is de structuur van de organisatie?

In de afgelopen concessiebeleidsperiode heeft de SOM zich op veel momenten gebogen over het functioneren van de organisatie. Geloof in het werk en in elkaar vormt immers de basis van een succesvolle organisatie. Vandaar dat de SOM in juni 2018 een medewerkersonderzoek heeft laten uitvoeren, waarbij de medewerkers hun werk en de organisatie met een gemiddelde van 7,2 beoordeelden. De uitkomsten van het onderzoek werden vervolgens naar ambities vertaald door middel van waarderend onderzoek (een methode waarbij zoveel mogelijk medewerkers met elkaar in dialoog gaan, ongeacht rang of positie). Daarnaast werd er, zoals de inleiding memoreert, halverwege de voorgaande periode een verandering aangebracht in de samenwerkingsovereenkomst met de vaste omroeppartners. Als gevolg daarvan ontstond binnen de SOM een vacuüm voor wat betreft de interne artistieke aansturing.
De uitkomsten van het medewerkersonderzoek en de wijziging in de samenwerkingsovereenkomst maakten de noodzaak tot de volgende veranderingen inzichtelijk:

- Er is meer capaciteit nodig rond koor en orkest (zowel operationeel als artistiek);
- Problemen binnen de organisatie moeten sneller worden gesignaleerd en opgelost;
- Er is meer persoonlijke aandacht en begeleiding nodig voor de individuele musicus;
- Medewerkers moeten duidelijkheid hebben over wat er van hen en van de leiding verwacht mag worden.

Om dit te bereiken is in voorjaar 2020 voor een wijziging in de managementstructuur gekozen. Deze voorziet in het aanstellen van een senior manager Artistieke Zaken en een senior manager Bedrijfsvoering – beiden deel uitmakend van het managementteam – alsmede de aanstelling van een koormanager en een orkestmanager (zie organogram in de bijlagen).
Met het splitsen van de artistieke processen (senior manager Artistieke Zaken) en de operationele aansturing (ensemblemanagers) is de artistieke en operationele capaciteit rond de ondersteuning van de ensembles versterkt en verbeterd.
De ensemblemanagers zullen zorg dragen voor de persoonlijke aandacht voor en begeleiding van de individuele musici. Door een deel van de productionele taken dichter bij de werkvloer te leggen kunnen problemen sneller gesignaleerd en opgelost worden. Een heldere splitsing tussen artistieke en operationele processen biedt de musici meer duidelijkheid over wat er van de leiding verwacht mag worden.
Met de aanstelling van een senior manager Bedrijfsvoering worden de ondersteunende afdelingen onder één leiding gebracht. Dit zal resulteren in een betere afstemming tussen financiële zaken, beheer en exploitatie MCO.

Wat is de visie op de bedrijfscultuur en wat zijn de opvattingen over personeelsbeleid?

De SOM streeft een cultuur na waarin medewerkers zich uitgenodigd voelen om mee te praten, mee te doen en zo mee te blijven bewegen. Dit doen we door het zelfsturende functioneren en denken van de medewerker zoveel mogelijk te stimuleren en ruimte te bieden om zijn/haar talent in de volle breedte in te zetten in de organisatie. De musicus wordt hierdoor ook gestimuleerd om op het eigen functioneren te reflecteren. Met de nieuwe organisatiestructuur kan er meer aandacht aan de individuele musicus worden gegeven. Dit samenspel zal leiden tot grotere betrokkenheid en bevlogenheid, én inzicht in de werkbeleving van medewerkers. Op de lange duur zal de musicus hierdoor ook duurzaam inzetbaar blijven.
In de afgelopen jaren hebben verschillende musici in koor en orkest, financieel ondersteund door het Sociaal Fonds Podiumkunsten, cursussen en opleidingen gevolgd. Zonder uitzondering heeft dit geleid tot reflectie op het werk als musicus en tot een verrijkende blik op de verdere (persoonlijke) ontwikkeling. In het koor zijn intervisiegroepen opgezet, waarbij binnen een veilige omgeving gesproken wordt over het werken als koorlid.
Met de wijziging in de managementstructuur streeft de SOM er ook naar om te werken op basis van integraal personeelsbeleid. De leidinggevenden bij koor en orkest zijn verantwoordelijk voor het zo laag mogelijk in de organisatie beleggen van verantwoordelijkheden, daarbij ondersteund door HR-collega's. Dit zal leiden tot meer betrokkenheid bij de organisatie en bij elkaar.

▼ Openingsconcert van het AVROTROS Vrijdagconcert, seizoen 2020-2021 in corona-opstelling in TivoliVredenburg.

"Het RFO is een van mijn favoriete orkesten. De musici omarmen mijn muziek en hebben de partituur snel onder de knie. We begrijpen elkaar: het resultaat van dertig jaar samenwerking."
John Adams, componist

Hoe geschiedt de samenwerking met de publieke omroep?

De samenwerking tussen SOM en NAT-partners is vastgelegd in een aangepaste samenwerkingsovereenkomst (2020). Essentieel hierbij is dat de SOM haar werkzaamheden verricht in programmatische opdracht van én in samenwerking met de NAT-partners. Deze samenwerking is belangrijk. Het programmatische primaat ligt conform de mediawet weliswaar bij de omroeporganisaties, maar dient te passen bij de kernkwaliteiten van de twee ensembles. Daarnaast staat dit in relatie tot de onderscheidende positionering van de twee ensembles ten opzichte van de BIS-instellingen.
Voor wat betreft de operationele processen (planning, haalbaarheid, etc.) alsmede het dirigentenbeleid wordt altijd gestreefd naar consensus.

Wat zijn de structurele problemen in de organisatie?

De positieve verwachtingen van de aanpassingen in de managementstructuur ten spijt ziet de directie van de SOM ook voor de komende periode een aantal structurele problemen die in alle gevallen een component kennen in beperkingen in budgettering:

- **De te krappe bemensing van de staf**

De SOM kent een kleine staf. Benchmark-onderzoek tussen de SOM en BIS-organisaties in Amsterdam, Rotterdam en Eindhoven heeft aan het licht gebracht dat de SOM over een veel kleinere staf beschikt. De aansturing van én een orkest én een koor plus het grote aantal unieke jaarlijkse producties maken dat de werkdruk van tijd tot tijd onverantwoord hoog is. Een relatief hoog ziekteverzuim alsmede het ontbreken van vervangingsbudgetten ten behoeve van de staf vormen daarbij de problematiek.

- **Achterstand in salariëring**

Als gevolg van de tekortschietende indexering van de rijksoverheid – de groei van de autonome arbeidskosten is groter dan de indexering afdekt – heeft de begroting van de SOM de afgelopen jaren nauwelijks ruimte geboden om de salariëring van de medewerkers mee te laten groeien met de loonontwikkeling in de rest van de samenleving. De bestaande achterstand ten opzichte van andere sectoren, zoals die al een tijd voor de SOM en de orkestensector in de BIS geldt, wordt hierdoor in stand gehouden. De SOM kent geen enkele twijfel in het hanteren van de Fair Practice Code voor freelance musici, maar kan deze code voor wat betreft haar eigen werknemers nauwelijks hanteren.

Zolang de bekostiging van de overheid niet verruimd wordt, respectievelijk de huisvestingskosten (zie Hoofdstuk 7) op hetzelfde hoge niveau blijven, zullen deze problemen zich blijven manifesteren.

Op welke wijze wordt er geëvalueerd?

Het beleid binnen de SOM wordt structureel geëvalueerd:

- **Koor- en orkestcommissies**
  Koor- en orkestmanager spreken zeer frequent met de respectievelijke ensemblecommissies waarbij ervaringen en observaties gedeeld worden.
- **Dirigenten-enquêtes**
  Binnen het RFO worden alle dirigenten door middel van digitale enquêtes geëvalueerd. Mede op basis hiervan wordt het uitnodigingsbeleid vastgesteld.
- **Taakgroep Artistieke Evaluatie**
  Binnen het GOK worden artistieke zaken waaronder dirigenten geëvalueerd door de Taakgroep Artistieke Evaluatie, bestaande uit leden van het GOK.
- **Programma Adviesraad**
  Tweemaandelijks worden de programmatische activiteiten en het marketing- en communicatiebeleid van SOM en NAT-partners geëvalueerd.
- **Raad van Toezicht**
  Gemiddeld zes keer per jaar wordt tijdens de vergaderingen van de Raad van Toezicht met de directie de gang van zaken binnen de SOM gemonitord en wordt het beleid op de korte en middellange termijn besproken.
- **Zelf-evaluatie Raad van Toezicht**
  Eenmaal per jaar evalueert de Raad van Toezicht zijn eigen functioneren.

"Ondanks het blik aan prachtige en waarachtige Wagnerzangers dat de Matinee had opengetrokken, groeiden Jaap van Zweden en het magnifieke Radio Filharmonisch Orkest uit tot de echte sterren van deze bijzondere uitvoering" Peter van der Lint, Trouw, 4 november 2019; Wagner Die Walküre, NTR ZaterdagMatinee

- **Hoge gemiddelde leeftijd, géén PTO-regeling**

Als gevolg van de bezuinigingen van 2005 en 2013, waarbij besparingen onder andere door vacaturestops en vervroegde uittreding zijn gerealiseerd, is er een disbalans ontstaan in de leeftijdsopbouw van het personeelsbestand. Het overgrote deel van de werknemers bevindt zich tussen de 45 en de 60 jaar. Dit brengt beperkingen qua belastbaarheid alsook qua inzetbaarheid (ouderendagen) met zich mee. De reeds vele jaren binnen de SOM levende ambitie om tot duurzame inzetbaarheid te komen door middel van bijvoorbeeld een regeling Partiële Terugtreding Ouderen (PTO-regeling) is als gevolg van financiële krapte tot op heden niet gerealiseerd. Als gevolg hiervan stagneert ook een gewenste verjonging van de organisatie respectievelijk een bijdrage aan de toetreding van jonge mensen op de arbeidsmarkt. Ook een versnelde diversificatie van het personeelsbestand blijft uit.

- **Geen ruimte voor investeringen/maatwerk in personeelsbeleid**

Waar de ambities en werkzaamheden van de SOM telkens meegroeien met een veranderende samenleving vraagt dit van tijd tot tijd om middelen om het personeelsbestand op sommige onderdelen te vernieuwen. De middelen hiervoor ontbreken niettemin.

- **Ontoereikende middelen ten behoeve van de marketing van GOK en RFO**

Ondanks de positie van de SOM als productiehuis ten behoeve van de publieke omroep, dienen GOK en RFO ook als op zichzelf staande merken gepositioneerd te worden. Budgettaire krapte binnen de SOM en andere strategische keuzes binnen de 'geld op schema'-middelen zorgen voor ontoereikende capaciteit in middelen en mankracht.

Op welke wijze vindt de medezeggenschap plaats?

De SOM kent meerdere vormen van medezeggenschap. Conform de Wet op de Ondernemingsraden vindt er regulier overleg plaats tussen directeur en de Ondernemingsraad (OR), waarbij een grote mate van participatieve medezeggenschap in de besluitvorming leidend is. Advies- of instemmingsverzoeken komen in gezamenlijkheid tot stand, waardoor de betrokkenheid en kennis van de OR optimaal benut worden. Ook vindt er halfjaarlijks een algemene gang van zaken-overleg plaats in aanwezigheid van de Raad van Toezicht.

Beide ensembles hebben een eigen commissie die meedenkt over planning en artistieke onderwerpen en die signalen van de achterban onder de aandacht brengt van de managers.

Hoe geschiedt de marketing en communicatie?

De marketing en communicatie voor de SOM bestaat uit twee delen:

- de marketing en communicatie voor de Levende Muziek-series zoals die in opdracht van en in samenwerking met de NTR en de AVROTROS tot stand komt;
- de marketing en communicatie voor de SOM, dat wil zeggen voor de twee ensembles en de eigen series in het MCO.

De SOM stelt jaarlijks in samenwerking met de omroepen per omroepserie een marketingcommunicatieplan vast. De manager marketing en communicatie van de SOM is met zijn afdeling belast met de uitvoering hiervan. In het marketingcommunicatiebeleid worden verschillende doelen gesteld, waarvan de zichtbaarheid van de serie en de targets voor de bezoekersaantallen de voornaamste zijn. Het verloop en de effectiviteit van het marketingbeleid wordt in de Programma Adviesraad (PAR) besproken. Daarnaast is er periodiek overleg met de programmeurs en de eindredacteuren van beide omroepen.

Waar de marketing en communicatie voor de Levende Muziek-series tot 2016 plaatsvond via één omroepmedewerker per serie, is in de afgelopen periode met de aanstelling van een manager M&C een hechte marketing- en communicatieafdeling gesmeed met expertise op het gebied van campagnes en social media. De medewerkers zetten hun expertise in voor beide series en werken gezamenlijk aan een optimaal resultaat, ongeacht de serie. Er is een groot netwerk aan samenwerkingspartners opgebouwd: zo zijn er uitstekende relaties met de pers en andere stakeholders en is er een goed netwerk van leveranciers. Met name de publiciteit rond de series en de ensembles is flink gegroeid.

Met de ambitie van NPO Radio 4 en met name de AVROTROS om met nieuwe presentatievormen een breder, meer divers publiek aan te spreken, zal de marketing- en communicatiestrategie meebewegen. Het principe van *Fish where the fish are* zal daarbij het uitgangspunt vormen. Waar dit om aanvullende inzichten en scholing vraagt, met name met betrekking tot de benadering van mensen met een andere culturele achtergrond, zullen hiervoor investeringen gedaan worden.

De marketing en communicatie voor de ensembles van de SOM, het Radio Filharmonisch Orkest en het Groot Omroepkoor, geschiedt voornamelijk online. De websites van de ensembles worden in 2020 en 2021 ge-update om geluids- en beeldmateriaal beter te kunnen delen en op deze wijze in samenwerking met de NPO en de omroepen op zoveel mogelijk platforms optimaal aanwezig te zijn. De uitingen via de social media-kanalen van de ensembles zijn kwalitatief hoogwaardig en het aantal volgers groeit gestaag. Omdat de ensembles nagenoeg geheel in dienst staan van de Levende Muziek-series van de omroepen, geschiedt de marketing van de ensembles primair via de series. Op deze wijze versterken de ensembles als specialisten in het uitvoeren van nieuw gecomponeerde muziek het avontuurlijke profiel van de series en andersom.

In het Muziekcentrum van de Omroep vinden jaarlijks een piano-, een kamermuziek-, een jazz- en een kinderconcerten-serie plaats. Ook zijn er gratis toegankelijke lunchconcerten. Met de serie kinderconcerten en de gratis lunchconcerten tracht de SOM klassieke muziek zowel in programmatisch als in economisch opzicht te 'ontdrempelen', waarbij zij ook Hilversummers met een andere culturele achtergrond wil bereiken. Met de concertseries positioneert het MCO zich als 'de huiskamer van Hilversum' en vormt het een gemeenschapshuis voor de Gooi en Vechtstreek.

Ambities

Meer aandacht voor persoonlijke professionele ontwikkeling

De SOM gaat breed inzetten op permanente professionele ontwikkeling. Eerdere succesvolle ervaringen rond het aanreiken van cursussen en coaching dienen als inspiratie voor het organisatiebreed introduceren van permanente professionele ontwikkeling.
Dit kan vakinhoudelijk zijn door het volgen van lessen en masterclasses of door middel van reflectie op de loopbaan met het volgen van trainingen of cursussen. Op deze wijze kan men zich nieuwe competenties of zelfs een nieuw vak eigen maken en kunnen medewerkers met een parttime dienstverband eventueel een gemengde beroepspraktijk opbouwen.
Door structureel in kaart te brengen wat de individuele musicus nodig heeft om tot de AOW-leeftijd met plezier en in goede gezondheid te kunnen blijven werken, kan elke individuele medewerker indien nodig gericht ondersteund worden. Met de beschikbaarheid van de zogenaamde SOM-Vitaliteitsmarkt (o.a. coaching, fysiotherapie, massage, diverse specialisten op gebied van gehoor, stem en levensfases) kan verminderde inzetbaarheid en belastbaarheid worden voorkomen.

Expertise ontwikkelen in projectmanagement

De ambitie om meer actuele programmering te produceren vereist een andere werkwijze dan de SOM gewend is. Is de organisatie allereerst als procesorganisatie ingericht, met het op korte termijn inspelen op actuele maatschappelijke onderwerpen zal projectmanagement binnen de organisatie geïntegreerd moeten worden. De SOM zal daarbij zowel binnen de staf als binnen de ensembles scholing aanreiken.

▼ Karina Canellakis tijdens haar inauguratieconcert in de NTR ZaterdagMatinee op 12 oktober 2019

"Jullie kracht en gretigheid maakten dat ik meteen verliefd werd op het orkest. Al bij de eerste repetities zag ik hoe plezier en een serieuze manier van werken samengaan, gecombineerd met daarbij nog een zeldzame nieuwsgierigheid naar muziek. Dit orkest speelt met groot gemak en vol vuur het pittigste repertoire. De vele componisten die in de loop der jaren voor het orkest geschreven hebben, kunnen zich niet beter wensen. Het is indrukwekkend hoe het orkest zijn liefde voor eigentijdse muziek toont en tegelijkertijd is toegewijd aan het standaardrepertoire." – Karina Canellakis, chef-dirigent sinds 2019

▼ Josephine, Jeanette en Birgit, gastvrouwen bij de concerten in het Muziekcentrum van de Omroep

▼ Contrabaskisten in de foyer van Het Concertgebouw
▼ Workkit van een harpist

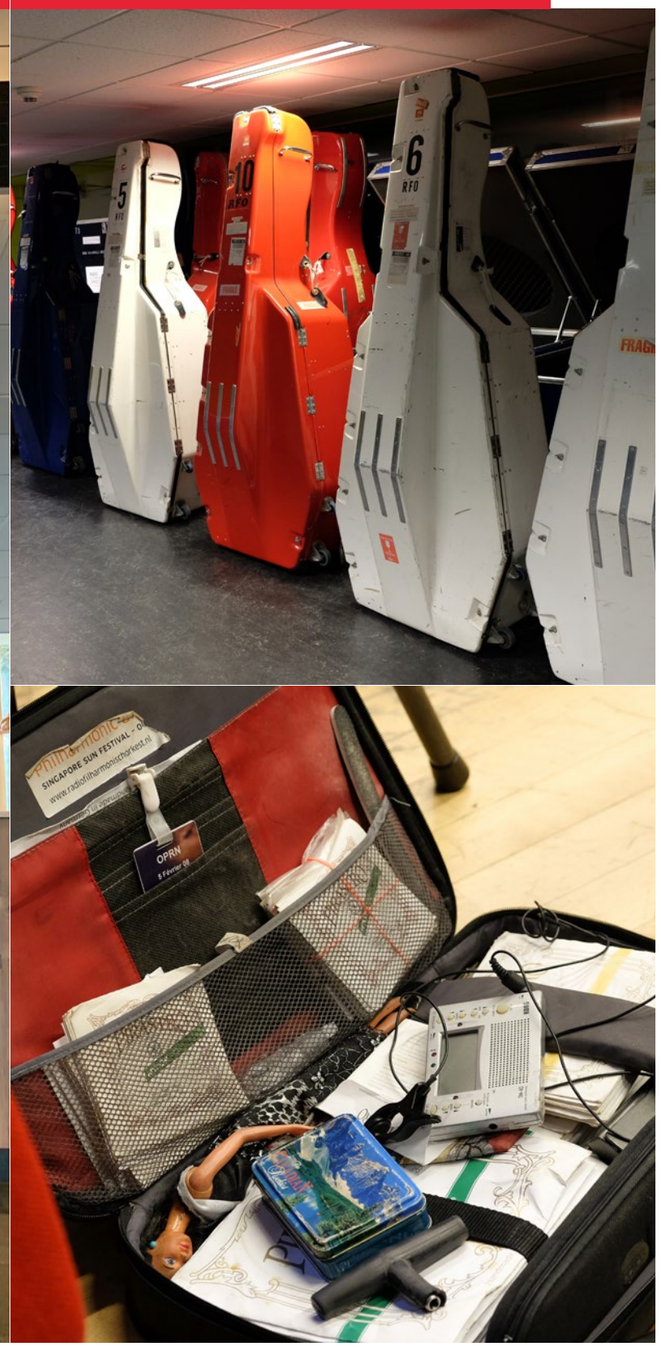

Governance Code

Als grote publieke organisatie en daarmee voor het overgrote deel uit publieke middelen gefinancierd, voelt de SOM verantwoordelijkheid voor wat betreft fatsoenlijk bestuur, transparantie en openheid, zowel binnen de organisatie als naar buiten toe. Daarbij past de SOM zowel de Governance Code Cultuur als de Governance Code Publieke Omroep toe.
De SOM hanteert een directiemodel ondersteund door een managementteam.
Het toezicht op het functioneren van de directie wordt gedaan door een Raad van Toezicht. Bij de bezoldiging van de directeur wordt de Wet Normering Topinkomens strikt gehanteerd.
Een eigen CAO alsmede verschillende bedrijfsregelingen geven vorm aan rechten en plichten in de organisatie.
De uitgangspunten van medezeggenschap zoals die spreken uit de Wet op de Ondernemingsraden worden gehanteerd.
De Raad van Toezicht doet zijn werk onbezoldigd en tweemaal per jaar bespreekt hij de algemene gang van zaken met de directeur en de Ondernemingsraad. De directeur en de andere managers zijn zich te allen tijde bewust van hun voorbeeldfunctie wanneer het gaat om wellevendheid, eerlijkheid en taakbewustheid. De kernwaarden van de SOM zijn openheid, respect en betrouwbaarheid.

Fair Practice Code

De SOM onderschrijft de Fair Practice Code en geeft hier invulling aan door deelname aan de landelijke CAO remplaçanten Nederlandse orkesten. Gezien de beperkte budgettaire ruimte van de SOM, ook vanwege de tekortschietende indexatiesystematiek, zal de SOM in de voorliggende periode niettemin terughoudend moeten zijn bij de inhuur van remplaçanten. Ook de financiële consequenties van de invoering van de Wet Arbeidsmarkt in Balans, waarvan de SOM de uitgangspunten onderschrijft, zal vermoedelijk leiden tot een verminderde inzet van remplaçanten.

Diversiteit en inclusie

De SOM voelt zich verantwoordelijk in het voor iedereen ontsluiten van zowel haar organisatie als haar activiteiten. Wil de SOM in verbinding staan met de samenleving dan moet die samenleving zich ook herkennen in de SOM. Daartoe heeft de SOM oog voor (de inhoud van) haar activiteiten, alsmede voor de samenstelling van haar medewerkersbestand en van haar publiek, dit tegen het licht van de sociaaleconomische en culturele samenstelling van de maatschappij.
Bij de werving van stafmedewerkers worden kandidaten met een niet-westerse culturele achtergrond nadrukkelijk in overweging genomen. Voor wat betreft de werving van nieuwe musici blijft instrumentale en vocale autoriteit het primaire uitgangspunt. Niettemin worden vacatures via zoveel mogelijk kanalen, ook niet-traditionele, onder de aandacht gebracht, in de hoop daarmee elke denkbare kandidaat te bereiken.
Bij audities is het aanbod van hoogstaande, klassiek geschoolde musici van niet-westerse afkomst naar rato vooralsnog ondervertegenwoordigd. Met de toegenomen inzet op het gebied van talentontwikkeling hoopt de SOM in de basis bij te dragen aan de ontwikkeling en toestroom van deze groep.
De wens van de omroeporganisaties om vorm en inhoud van de programmering passend te maken voor nieuwe, meer diverse publieksgroepen ondersteunt de SOM met volle kracht. Ook de marketing- en communicatie-uitingen zullen daarop worden afgestemd. Aangezien dit om nadere oriëntatie en scholing vraagt, zullen we daartoe budgettaire keuzes maken.
Hoewel de verschillende bevolkingsgroepen in de Nederlandse samenleving zich nog wel eens in hun eigen culturele omgeving terugtrekken, geldt dit in veel mindere mate voor het onderwijs. In samenwerking met Kunstencentrum Globe zal de SOM haar repetities blijven openstellen voor scholieren.
Daarnaast zal de SOM oog voor blijven houden voor de toegankelijkheid van haar gebouw en activiteiten voor mensen met een handicap.
In de komende periode zal het management van de SOM zich jaarlijks door middel van workshops verder oriënteren op de veranderende demografie van de Nederlandse samenleving, daarbij aansluiting zoekend bij initiatieven van de NPO en de culturele sector.
Ook in de samenstelling van de Raad van Toezicht dient de veelkleurigheid van de Nederlandse samenleving tot uiting te komen. Een recente oriëntatie daartoe zal naar verwachting leiden tot verdere wijziging in de samenstelling van de Raad van Toezicht in najaar 2020.

7. Muziekcentrum van de Omroep

Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de huisvesting van de SOM. Allereerst wordt de feitelijke situatie geschetst en dan de uitdagingen waarvoor we ons gesteld zien. Vervolgens beschrijven we onze voornemens voor de concessie-periode 2022-2026.

Feitelijke situatie

Sinds 2013 is de SOM de trotse eigenaar en beheerder van het Muziekcentrum van de Omroep (MCO), het levende muziekhuis van de publieke omroep.
Sinds begin van de jaren negentig van de vorige eeuw is het voormalige VARA-studiocomplex in gebruik als Muziekcentrum. Oorspronkelijk waren het Radio Kamerorkest, Radio Symfonie Orkest, het Groot Omroepkoor, het Radio Filharmonisch Orkest en het Metropole Orkest ondergebracht in het gebouw. Na de bezuinigingen in 2005, waarbij het Radio Kamerorkest en Radio Symfonie Orkest werden opgeheven, en de bezuinigingen in 2013 waarbij de opvolger, de Radio Kamer Filharmonie werd opgeheven, is het complex te groot voor de kernactiviteiten van de SOM. Voor de vrij-gekomen ruimten zijn nieuwe bestemmingen gezocht en gevonden. Zo zijn de afgelopen jaren delen van het gebouw verhuurd aan het Metropole Orkest en Globe Centrum voor Kunst en Cultuur, alsmede aan regionale culturele instellingen. Daarnaast worden de studio's regelmatig verhuurd voor opnamen, repetities en uitvoe-ringen door amateurgezelschappen. Ook vinden er (lunch)concerten van RFO en GOK plaats. De SOM heeft door de combinatie van producent en gebouw-beheerder een unieke positie verworven in de culturele infrastructuur.

Het MCO heeft een grote cultuurhistorische waarde, zowel voor de regio als op landelijk niveau. Deze waarde wordt ook door het ministerie van OCW erkend. Het gebouw is als rijksmonument aangewezen 'wegens architectuur- en cultuurhistorische waarde als gaaf

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste feiten en cijfers samengevat:

Studiocomplex	Heuvellaan 33 te Hilversum
Kadastraal bekend	Gemeente Hilversum sectie Q 1325 en Q 1329
Omvang	1,0735 hectare.
Totale omvang gebouw	ca. 10.529 m^2 waarvan 1.600 m^2 kantoorruimte voor 45 medewerkers (exclusief onderhuurders)
Aantal studio's	11 (variërend van 80m^2 tot 850 m^2).
Publiekscapaciteit	500 stoelen
Aantal solistenkamers (repetitieruimten)	13
Totaal parkeerplekken	120, verdeeld over twee terreinen
Aantal concerten per jaar	86 (waarvan 31 door SOM)
Aantal bezoekers per jaar	ruim 25.000 (2019)

"Van zo'n debuut droom je als jong dirigent. Alles klopte en tijdens de eerste tien minuten van de repetities bleek al dat de samenwerking meteen goed zat. Ik trof een zeer bereidwillig koor aan: een open groep mensen waar ik mij meteen bij thuis voelde. Ik was geraakt door de bereidwilligheid om hard te werken en de omgang met elkaar. Ik was onder de indruk van de krachtige koor-klank en de flexibiliteit van de zangers. Iets van die openheid hoor je terug in de koorklank. Het Groot Omroepkoor heeft een levendige, dynamische en vooral menselijke klank." Benjamin Goodson, chef-dirigent Groot Omroepkoor

▼ Studio 5 van Muziekcentrum van de Omroep

bewaard gebleven voorbeeld van een in fasen tot stand gekomen studiocomplex uit de eerste helft van de twintigste eeuw en als onderdeel in de ontwikkeling van Hilversum als centrum van de publieke omroep'.*

Voor de eigendomsverwerving is door de rechtsvoorganger van de SOM in 2003 een dertigjarige hypotheek afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Na aflossing van een deel van de hoofdsom in 2013 resteerde een hypotheek van € 5.000.000 tegen een rente van 5,2%. Jaarlijks wordt hier rente en aflossing op betaald in een annuïteit van € 408.000. De lening en de rentevaste periode lopen tot oktober 2033.

In 2016 (en in 2020 geactualiseerd) heeft SBM Bouw- en vastgoedmanagers in opdracht van de SOM een meerjarenonderhoudsplan opgesteld. Daarbij is ook het groot onderhoud in kaart gebracht. Voor preventief groot onderhoud is voor de periode 2020 tot en met 2025 een bedrag van € 2,3 miljoen benodigd.
Bij het bepalen van de budgetomvang van de SOM in 2013 is gerekend met een (te) beperkte omvang van de huisvestingslasten. De werkelijke huisvestingslasten zijn hoger dan de inschatting van het ministerie in de oorspronkelijke subsidietoekenning in 2013.**

Vanwege het ontbreken van budgettaire ruimte wordt het gebouw minimaal onderhouden. De gevolgen daarvan zijn inmiddels zichtbaar en zijn op de langere termijn niet houdbaar. Het risico bestaat dat de kosten van het correctief onderhoud op termijn veel hoger zullen worden. Daarmee ontstaat voor de SOM een reëel dilemma: er is onvoldoende budget voor het in stand houden van een iconisch monument met als consequentie de verloedering van het gebouw, waardoor het als vestigingslocatie minder aantrekkelijk wordt. Het alternatief om binnen de bestaande budgettaire ruimte meer middelen te reserveren voor het onderhoud van het gebouw gaat direct ten koste van de primaire taak van de SOM, namelijk het verzorgen van de (mediawettelijke taak) Levende Muziek op de aanbodkanalen van de publieke omroep. Dit achten wij een onwenselijke ontwikkeling.

Beleid 2022-2026

Het uitgangspunt is dat het MCO het huis blijft van de Levende Muziek van de publieke omroep. Een huis dat bruist van activiteiten van de SOM en zijn huurders, en een huis dat voldoet aan de huidige technologische en maatschappelijke eisen.
Om daaraan te voldoen willen we het achterstallig onderhoud de komende jaren inhalen. In 2020 zijn we reeds gestart met de meest urgente onderhoudswerkzaamheden. In de komende jaren zal het onderhoud conform de onderhoudsadviezen van de SBM verder worden uitgevoerd. De totale investering bedraagt circa € 2,3 miljoen. Door rentelasten en afschrijving stijgen de exploitatielasten de komende jaren verder. In onderstaande tabel is dat uitgewerkt.

	2019	2022 e.v.
Huisvestingskosten	1.342.942	1.158.000
Afschrijvingen	152.821	430.000
Rentekosten	215.639	238.000
Organisatiekosten	475.000	495.000
	2.186.402	2.321.000
Huuropbrengsten	830.345	827.500
	1.356.057	1.493.500

Huisvestingslasten 2019-2022 in euro's

Toelichting op de tabel *De huisvestingslasten bestaan uit de variabele kosten voor schoonmaak, energie, belastingen, verzekeringen, klein onderhoud en dergelijke. De organisatiekosten hebben betrekking op de beheerorganisatie van het gebouw. De huuropbrengsten omvatten de opbrengsten uit de vaste verhuur en variabele opbrengsten uit de verhuur van repetitieruimten e.d.*

Naast de noodzakelijke reserveringen voor preventief onderhoud zullen we ook de omslag moeten maken naar een meer duurzame gebouwenexploitatie. We streven naar het aanbrengen van ledverlichting en onderzoeken de mogelijkheden om op het dak van de grote studio's zonnepanelen aan te brengen. Voor noodzakelijke investeringen zullen we een beroep doen op de beschikbare nationale en Europese subsidieregelingen.

* Citaat uit brief Minister van Engelshoven d.d. 10 februari 2020 met kenmerk 19330987.
** Zie brief OCW d.d. 24 april 2013 met kenmerk 517286. Het aandeel huisvestingskosten in het subsidiebedrag was destijds 7,34%.

"Ik wens het orkest toe dat het de waardering krijgt die het verdient. Het RFO heeft een enorm bestaansrecht, dat bewijzen de musici week in week uit. Ik wens hen toe dat daar met respect mee wordt omgegaan. De orkesten worden niet zelden in een verdomhoekje geduwd, daar erger ik mij hier in Nederland aan. Het gaat om fatsoenlijke mensen die hier al generaties lang geweldige muziek brengen. Ik hoop dat we eens een overheid treffen die dat beseft. Vijfenzeventig jaar lang RFO: heel Nederland zou dit orkest moeten toejuichen!" Jaap van Zweden, ere-chef-dirigent Radio Filharmonisch Orkest

"Zo'n beroemd Slavenkoor, en dan zo zelden in z'n oorspronkelijk setting te horen. Oren op scherp dus, in de NTR ZaterdagMatine, als het zestigkoppige Groot Omroepkoor het Va, pensiero inzet uit Verdi's opera Nabucco. Zweef, gedachte, op gouden vleugels, naar mijn land zo lieflijk en verloren. Vaak nodigen de noten uit tot inhaken en meedeinen. Maar in het Concertgebouw, onder de Italiaanse dirigent Giancarlo Andretta, bezingt het Joodse volk in Babylonische gevangenschap zijn heimwee met spankracht en schwung."
Guido van Oorschot, de Volkskrant, 13 april 2019; Verdi Nabucco, NTR ZaterdagMatinee

We gaan ervan uit dat de exploitatielasten van de investering (meer dan) gecompenseerd worden door de besparingen op de energiekosten.
De hypotheek bij de BNG loopt door tot 2033. De hypotheekvoorwaarden zijn niet marktconform. We zullen de gesprekken hierover met de bank blijven voeren. De doelstelling is om de voorwaarden meer marktconform te krijgen en passend te maken bij de financiële mogelijkheden van de SOM.
We blijven streven naar optimale bezetting van het gebouw. De verhuur van ruimten aan regionale culturele instellingen en het Metropole Orkest, alsook het beschikbaar stellen van studio's voor uitvoeringen en cd-opnamen zal worden voortgezet. In het geval er contracten in de concessieperiode aflopen, is het onze inzet om de huurcontracten tegen de dan geldende marktconforme tarieven voort te zetten.
In 2013 heeft het ministerie bepaald dat de huisvestingslasten 7,34% van de subsidiebedragen bepalen. De tabel hiernaast laat zien dat de huisvestingslasten, inclusief het noodzakelijke groot onderhoud fors hoger zijn dan deze norm.

	norm	2019	2022 *)
OCW-bijdrage		16.483.844	17.160.000
Huisvestingslasten		1.356.056	1.493.500
Aandeel huisvesting	7,34%	8,23%	8,70%
Huisvestingskosten bij norm OCW		1.209.914	1.259.544
Verschil wettelijk - norm		146.142	233.956

Huisvestingslasten als % van de OCW-bijdrage versus norm

*) OCW-bijdrage voor 2022 is geschat waarbij rekening is gehouden met een compensatie voor loon- en prijsstijgingen van 1%.

Het jaar 2022 is representatief voor de kosten die we gedurende de planperiode verwachten. De huisvestingslasten zijn de komende jaren hoger dan de ministeriële norm. Het mag duidelijk zijn dat de lasten de financiële draagkracht van de SOM te boven gaan. We doen daarom een beroep op het ministerie om extra gelden uit de mediabegroting voor de SOM voor de financiering van het preventieve onderhoud beschikbaar te stellen. Voor de periode 2022-2026 is dat € 250.000 per jaar. Het aandeel van de huisvestingslasten is dan conform de norm.
Daarnaast zullen wij ook in de komende jaren de landelijke, provinciale en gemeentelijke overheden ervan blijven overtuigen dat het MCO-studiocomplex een belangrijke historische waarde heeft en zeer de moeite waard is om te behouden. We zullen een beroep doen op subsidieregelingen die beschikbaar zijn voor rijksmonumenten.

8. Bedrijfsvoering

"De koorleden maakten elke zucht voelbaar, elke syllabe verstaanbaar." – Biëlla Luttmer, de Volkskrant, 13 november 2018; Edward Gardner dirigeerde Lili Boulangers *Du fond de l'abime*, NTR ZaterdagMatinee

Inleiding

Conform de geldende accountingstandaarden behoren lopende uitgaven gedekt te worden door lopende ontvangsten. De SOM kan in beperkte mate meer inkomsten uit onder andere (Europese) subsidies, fondsen, relatiebeheer en sponsoren verwerven. De stichting heeft de ANBI-status en zet waar mogelijk in op meerjarige schenkingsovereenkomsten (bij particulieren via notariële aktes), waardoor een realistische inschatting kan worden gemaakt van toekomstige inkomsten. De additionele inkomsten worden aangewend om additionele kosten, veelal projectgerelateerd, te financieren.

De SOM werkt voor haar producties met projectbegrotingen die moeten passen binnen de totale begroting van de organisatie. Het budget is gerelateerd aan de verwachte aantallen bezoekers, gebaseerd op ervaringscijfers uit het verleden. De SOM hanteert als voorwaarde dat eventuele tekorten in eerste instantie binnen het totaal van de productiebegroting afgedekt moeten worden. In tweede instantie worden tekorten gedekt uit opgebouwde reserves, zonder dat de continuïteit in gevaar komt. De SOM opereert bewust niet risicomijdend, maar beheerst de risico's zorgvuldig. Hierbij is voldoende eigen vermogen van belang.
Er is sprake van een kostenbewuste strategie, gebaseerd op de resultaten van realistische inkomsten en uitgaven. Met de Raad van Toezicht is het uitgangspunt afgesproken dat de directeur verplicht corrigerend dient op te treden bij een tegenvallende negatieve prognose met als doel minimaal een niet-negatief bedrijfseconomisch exploitatieresultaat. In de jaarbegroting worden geen onzekere baten opgenomen. Hiermee worden op voorhand risico's vermeden.

Subsidie OCW

We gaan uit van een ten opzichte van de lopende beleidsperiode gelijkblijvende bijdrage van OCW waarbij we rekening houden met een jaarlijkse indexering van de bijdrage van 1%.

Vanwege achterstallig onderhoud zullen we de komende jaren fors moeten investeren in het gebouw. We gaan uit van een additionele bijdrage van het ministerie ter compensatie van hogere afschrijvings- en financieringslasten behorende bij die investering van € 234.000 (in 2022).

Bijdrage Levende Muziek

De bijdrage van AVROTROS en NTR in de programmerings- en uitzendkosten van de voorstellingen worden onder deze noemer verantwoord.

Publieksinkomsten (ticketinkomsten en uitkoop)

Op basis van de voorlopige productiebegroting voor 2022 wordt verwacht dat er € 1,8 miljoen aan ticketinkomsten en uitkoopsommen kan worden gerealiseerd. Voor de jaren na 2022 gaan we vooralsnog uit van een gelijkblijvende omzet.

Huuropbrengsten

Deze bestaan voornamelijk uit vaste verhuur van studio- en kantoorruimten aan het Metropole Orkest en kunstinstelling Globe en incidentele verhuur van studio's e.d. ten behoeve van opnames, uitvoeringen e.d.

Overige inkomsten

Hieronder zijn begrepen bijdragen en subsidies van derde partijen voor overige activiteiten. Op basis van realisatie in het verleden is de inschatting dat de bijdrage gedurende de planperiode op het niveau van de begroting 2021 zal blijven.

Arbeidskosten

Wij ondersteunen de invoering van de Wet Arbeidsmarkt in Balans (hierna: WAB) en vinden het een positieve ontwikkeling voor de remplaçanten. De stijging van de kosten voor remplaçanten stelt ons wel voor grote uitdagingen omdat de kosten voor deze groep met circa 20% zullen stijgen. Tegelijkertijd blijft de compensatie daarvoor achterwege.

In deze meerjarenraming is de stijging van de arbeidskosten vooralsnog gelijk gehouden aan de stijging van de bijdrage vanuit het ministerie van OCW (jaarlijkse index van 1%). Binnen deze stijging zullen de effecten van de WAB en CAO-aanpassingen moeten worden opgevangen.

Overige kosten

Het betreft hier de technische productiekosten, marketing, bureaukosten, huisvestingskosten en afschrijvingen. De afschrijvingen nemen toe door voorziene investeringen in het gebouw.

Financiële baten en lasten

Samenhangend met de investeringen in het gebouw zal de hypotheek op het pand moeten worden verhoogd. Additionele financieringslasten worden ingeschat op € 43.000 in 2022.

(in duizenden euro's)	2021	2022 *)	2023	2024	2025	2026
Bijdrage OCW	16.990	17.160	17.331	17.504	17.679	17.856
Bijdrage Levende Muziek	2.930	2.959	2.989	3.019	3.049	3.079
Ticketinkomsten	1.800	1.818	1.836	1.854	1.873	1.892
Uitspelen	405	409	413	417	421	425
Huuropbrengsten	850	859	867	876	885	894
Additionele huisvestingsbijdrage OCW		234	236	238	240	242
Overige	390	394	398	402	406	410
Totaal baten	**23.365**	**23.833**	**24.070**	**24.310**	**24.553**	**24.798**
Vaste medewerkers	14.840	14.988	15.138	15.290	15.443	15.597
Flexibele medewerkers	675	682	689	696	703	710
Dirigenten	905	914	923	932	941	950
Artistieke inhuur	1.900	1.919	1.938	1.957	1.977	1.997
Totaal arbeidskosten	18.320	18.503	18.688	18.875	19.064	19.254
Techniek- en programmakosten	2.440	2.464	2.489	2.514	2.539	2.564
Huisvesting	1.090	1.158	1.170	1.182	1.194	1.206
Overige bedrijfskosten	910	914	935	920	940	976
Afschrijvingen	390	555	556	593	596	584
Totaal overige kosten	4.830	5.091	5.150	5.209	5.269	5.330
Totaal lasten	**23.150**	**23.595**	**23.838**	**24.084**	**24.333**	**24.584**
Financiële baten en lasten	215	195	190	185	180	175
Extra lasten financiering investering gebouw		43	42	41	40	39
Netto resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Staat van baten en lasten 2021 - 2026

*) De in deze tabel opgenomen kosten voor huisvesting sluiten aan op de huisvestingskosten in de tabel op pagina 38. De overige aan huisvesting gerelateerde kosten zijn in deze tabel aan verschillende kostencategorieën toegerekend.

9. Bijlagen

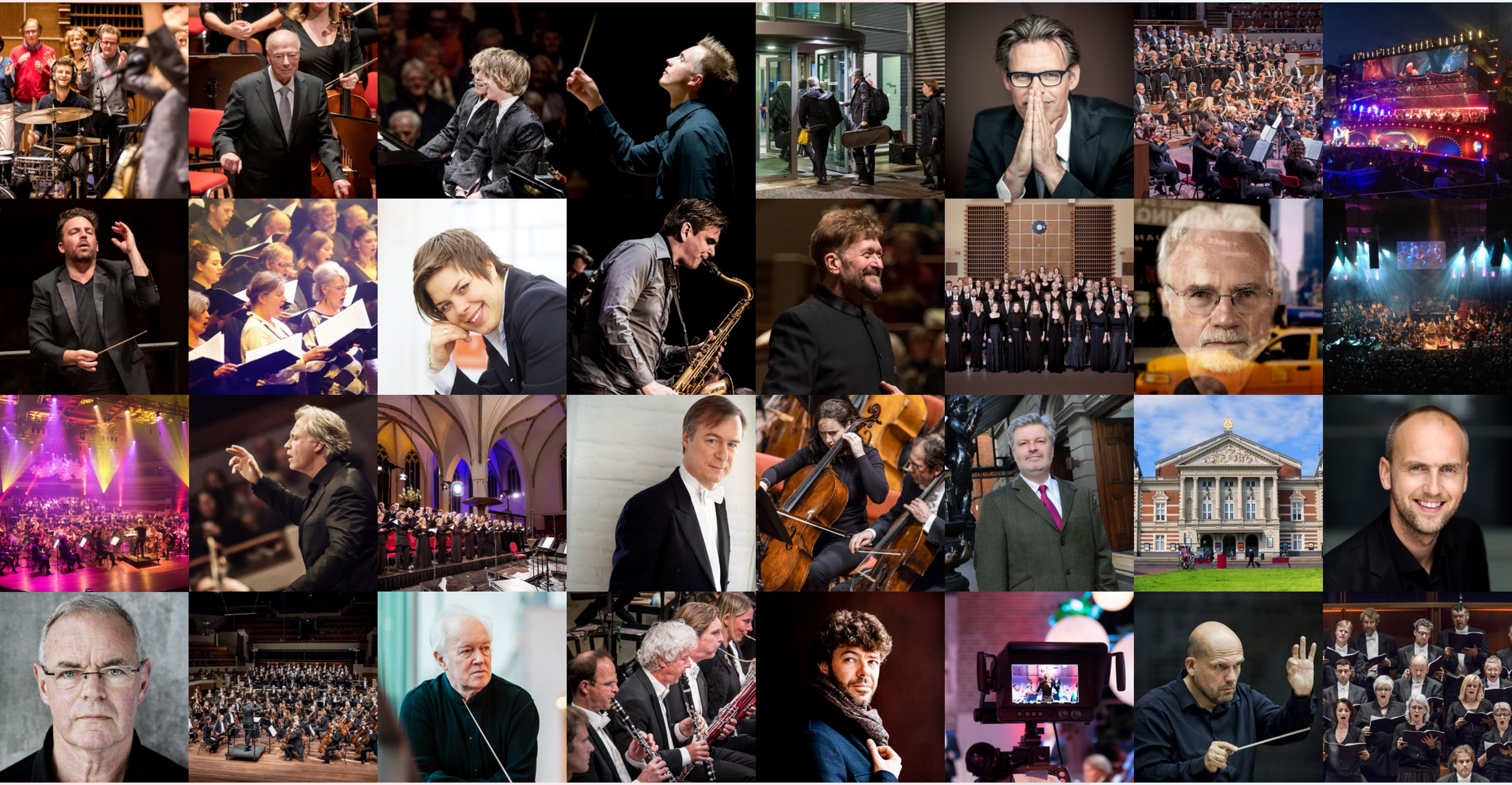

BIJLAGE I
Evaluatie ambities 2016-2020

A. Het doorontwikkelen van artistiek beleid naar en na 2020, met intensivering van de relatie en de samenwerking met de partners AVROTROS, NTR en NPO Radio 4.
De samenwerkingsovereenkomst tussen NAT-partners en SOM is aangepast (2019).
De samenwerkingsovereenkomst van TivoliVredenburg en de AVROTROS is in dialoog met de SOM vernieuwd (2019).
Het artistiek plan van NAT-partners, NPO en SOM is op kleine onderdelen aangepast (2020).
Er zijn kwaliteitsplannen geschreven voor koor en orkest (2017).
De dirigentenstructuur bij het GOK is aangepast (2019).
Er zijn voor GOK en RFO nieuwe chef-dirigenten benoemd (2018 en 2019).

B. Het versterken van de positionering als productiehuis van de omroep: het ontwikkelen van actuele en relevante presentatievormen in antwoord op een veranderende samenleving, met aandacht voor nieuw gecomponeerde muziek, meer specifiek gebruikmaken van ruimte in planning en flexibel en snel inspelen op actuele wensen van de publieke omroep.
Gedurende twee seizoenen is geëxperimenteerd met nieuw format in Utrecht (Out of the Blue – 2017 t/m 2019), deze ervaringen gebruikt voor nieuwe presentatievormen AVROTROS Vrijdagconcert.
Er is geëxperimenteerd met nieuwe televisie-formats (Maestro Jules, The Crazy Project 2017 en 2020), The Crazy Project zal op jaarbasis gecontinueerd worden.
Format Pieces of Tomorrow is doorontwikkeld en heeft in AVROTROS mediapartner gevonden.
Nieuw format Future Concerts is ontwikkeld met HKU/Music & Technology, NTR en TivoliVredenburg, maar heeft door de coronacrisis niet plaatsgevonden.
Er is een nieuw format voor het GOK ontwikkeld voor Utrecht: The Living Room.
Er is succesvol meer flexibiliteit ingebouwd om sneller te kunnen inspelen op kortetermijnverzoeken van de omroepen.

C. Het ontwikkelen van activiteiten op het gebied van educatie, diversiteit, maatschappelijke projecten, community-vorming en talent- en kwaliteitsontwikkeling.
Er is samengewerkt met NPO Radio 4 in online participatieprojecten als Summertime, De Mattheus Passion, Speel mee met..., Het Virtueel Bevrijdingskoor.
De pilot van het Groot Meezingconcert is doorontwikkeld en is vast onderdeel geworden van de jaarkalender van het GOK.
In samenwerking met Kunstencentrum Globe is een schoolbezoekprogramma verder uitgebouwd, musici treden regelmatig op als gastheer.
Met de activiteiten van SOM en Globe bezoeken op jaarbasis ca. 30.000 schoolkinderen het MCO.
Er heeft in 2016 een concert speciaal voor kinderen in landelijke AZC-instellingen plaatsgevonden, maar er zijn geen structurele programma's rond diversiteit ontwikkeld.
Het bachelor- en masterprogramma van het GOK is in samenspraak met de landelijke conservatoria doorontwikkeld.
Een bachelor- en masterprogramma van het RFO in samenwerking met het Conservatorium van Amsterdam is in ontwikkeling.
Beide chef-dirigenten zijn actief binnen het Conservatorium van Amsterdam.

D. Het in een hogere frequentie herhalen van programma's en het starten van een dialoog met de nationale orkestensector, ook met betrekking tot de inzet van het Groot Omroepkoor.
Herhalingen:
Het herhalen van programma's buiten de bestaande series heeft door verschillende factoren slechts mondjesmaat plaatsgevonden. Bleef de vraag vanwege de sterke regionale spreiding van symfonisch aanbod beperkt, ook de noodzaak om dit kostendekkend te doen plaatsvinden bleek een obstakel. Een prudente houding om geen marktverstorende betekenis voor de landelijke orkesten te hebben deed daarnaast afzien van gerichte acquisitie.

> "Ik was stomverbaasd over wat het koor echter in vier repetities kon bereiken. Dat zegt veel over het vakmanschap van de zangers. Tijdens die repetities slaagde ik erin om, wat ik maar noem, een soort 'vocale vrijheid' te bereiken. Het klikte dan ook meteen tussen mij en het koor. Na een paar programma's werd ik gevraagd als chef-dirigent. Iets waar ik geen moment over heb getwijfeld."
> Martin Wright, voormalig chef-dirigent Groot Omroepkoor

GOK/BIS:
Waar met name in de jaren 2018 en 2019 de inzet van het GOK ten behoeve van het Koninklijk Concergebouworkest en het Rotterdams Philharmonisch Orkest iets teruggelopen is, kwam daar samenwerking met het Residentie Orkest, het Metropole Orkest en de philharmonie zuidnederland voor in de plaats.

E. Het opstellen en uitvoeren van een strategische agenda voor innovatie, in samenwerking met de NPO, NPO Radio 4, NTR en AVROTROS, en het synchroniseren van planningscycli.
Er is géén strategische agenda voor innovatie opgesteld.
Met NPO Radio 4 is veelvuldig samengewerkt in nieuwe participatieprojecten waarbij amateurs via digitale lijnen met musici van de SOM samen konden spelen*.
Er hebben wel initiatieven voor programmatische vernieuwing plaatsgevonden. Zo is er in 2017 een interactief project met de HKU Music & Technology geïnitieerd, is er tussen 2017 en 2019 in samenwerking met AVROTROS en TivoliVredenburg twee seizoenen geëxperimenteerd met het format Out of the Blue en stond voor 2020 in samenwerking met de HKU, TivoliVredenburg en de NTR de pilot Future Concerts geprogrammeerd, hetgeen door de coronacrisis geen doorgang heeft kunnen vinden.

* Bekijk de 'Speel mee'-projecten >

F. Het verkennen van mogelijkheden en ideeën voor speciale mediaproducties in bijzondere omstandigheden, in goed overleg met podia als TivoliVredenburg en MCO.
Met de AVROTROS, NTR en verschillende productiehuizen (Tuvalu Media, Posvideo) zijn formats ontwikkeld ten behoeve van NPO Televisie, hetgeen helaas niet tot plaatsing in netschema's heeft geleid.
Met TivoliVredenburg zijn de formats Out of the Blue, Future Concerts en The Living Room ontwikkeld. Pilots Maestro Jules en The Crazy Project zijn in TivoliVredenburg geproduceerd.
RFO heeft een vaste relatie opgebouwd met het Le Guess Who-festival in TivoliVredenburg.

G. Het omzetten van de marketing- en communicatiestrategie in concreet beleid voor publiciteit, promotie en marketing, met als eerste stap het versterken van de marketingpromotiecapaciteit.
In najaar 2016 is met de aanstelling van een aparte manager M&C de structuur en de output rond de M&C-activiteiten vergroot. Door een synergetische aanpak waarbij de promotie van koor en orkest geïntegreerd is in de concertseries hebben zowel series als ensembles aan naamsbekendheid gewonnen. Ook de publiciteit rond series en ensembles (achtergrondartikelen, recensies etc.) is sterk toegenomen.

H. Het verder ontwikkelen van initiatieven voor 'intern ondernemerschap' en Vriendenstichtingen en die benutten voor het versterken van innovatie en organisatieontwikkeling.
In 2017 is een start gemaakt met een nadere invulling van de *persoonlijke portefeuille*, waarbij musici voor een deel van hun dienstverband andere (relevante) activiteiten ten behoeve van de SOM konden verrichten. Verdere individuele ontplooiing respectievelijk ontwikkeling van de musicus vormde daarbij het uitgangspunt hetgeen tot uiting kwam in kamermuziekconcerten, M&C-activiteiten, werkzaamheden ten behoeve van de Vriendenstichtingen of het mede-organiseren van bijvoorbeeld het Meezingconcert. Beperkingen in kantoorcapaciteit ten behoeve van adequate

begeleiding respectievelijk een te sterke werkdruk in de collectieve podiumactiviteiten maakten het succes hiervan beperkt.
In 2019 is de persoonlijke portefeuille getransformeerd tot *individuele keuze-uren* als onderdeel van de nieuwe CAO. Hierbij wordt de musici de keuze geboden een deel van de speelverplichting in te zetten voor andere relevante activiteiten ten behoeve van de SOM of toch collectieve podiumactiviteiten. De coronacrisis stond een eerste evaluatie in voorjaar 2020 in de weg.

I. **Het realiseren van de financiële ambities: doelmatige besteding van middelen en sturing op productie- en organisatiekosten, optimalisatie van de eigen inkomsten, investering in innovatie en publieksbereik.**
De SOM heeft goede stappen gezet in de doelmatige besteding van productiemiddelen en tevens ingegrepen in de beheerskosten van de organisatie.
Het bedrijfsresultaat uit exploitatie is geoptimaliseerd. Investering op het gebied van M&C — zie de aanstelling van een manager M&C — heeft bijgedragen aan de optimalisatie van de zaalbezetting bij de concerten en daarmee aan de inkomsten ten behoeve van de omroepen en het publieksbereik.
De aanstelling van een manager M&C heeft bijgedragen aan de groei van de luistercijfers van de omroepseries.

> "Het orkest grijpt bij Mahler als een groot organisch wezen in elkaar" – ★★★★
> NRC, 29 april 2019; Mahler Das Lied von der Erde, AVROTROS Vrijdagconcert

J. **Het opzetten van strategisch personeelsbeleid ten behoeve van de flexibiliteit, vitaliteit en toekomstbestendigheid van de formatie en de organisatie.**
De SOM heeft voor haar werknemers een uitgebreid vitaliteitsprogramma ontwikkeld ten behoeve van de medewerkers: van aanbod op lichamelijke verzorging tot mentale processen.
De SOM heeft succesvol gebruikgemaakt van het aanbod van het Sociaal Fonds Podiumkunsten om te voorzien in persoonlijke ontwikkeling van individuele medewerkers.

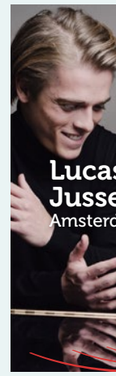

BIJLAGE II
Organogram

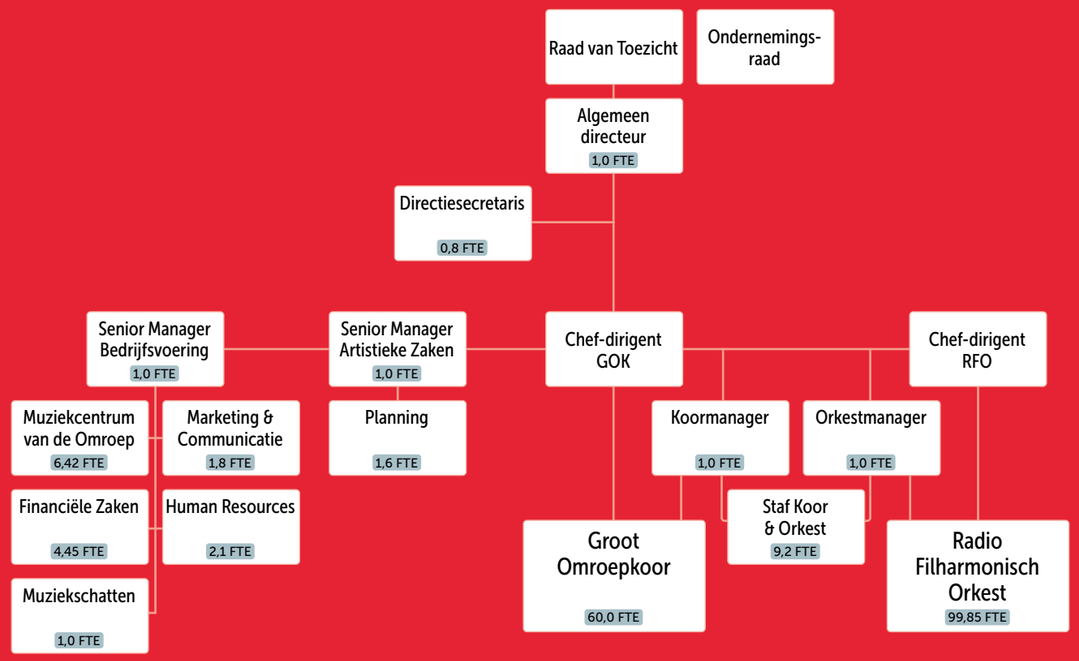

Stakeholdermapping

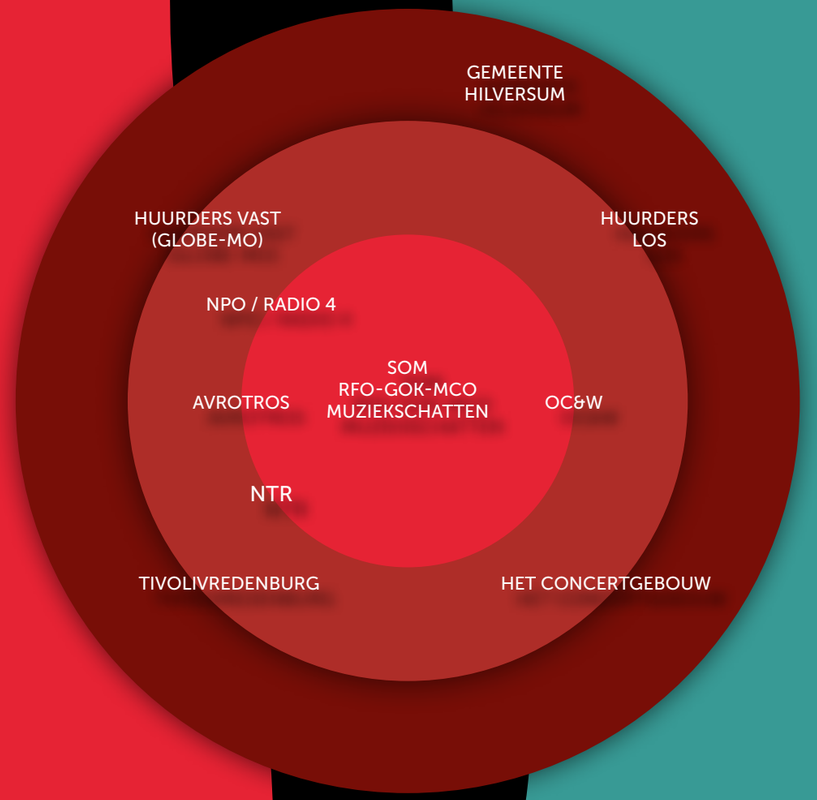

BIJLAGE III
Kwantitatieve gegevens series en ensembles

Radio Filharmonisch Orkest	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Aantal uitvoeringen	72	74	85	69	64
Bestaat uit:					
NTR ZaterdagMatinee	17	16	16	18	16
AVROTROS Vrijdagconcert	18	16	18	15	15
Het Zondagochtend Concert	11	13	13	12	12
Pieces of Tomorrow	4	5	4	4	5
Out of the Blue	0	0	3	3	0
Holland Festival	1	1	1	0	0
BankGiro Loterij ZomerConcerten / Robeco ZomerConcerten	3	4	3	3	1
DNO	0	0	6	3	0
Internationaal	5	4	1	0	2
Lunchconcerten	5	9	4	4	4
Overige/derden	5	3	10	6	6
CD/Film/overige opnamen	2	2	3	1	2
TV-optredens	1	1	3	0	1
Webcasts	9	12	12	12	17

Groot Omroepkoor	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Aantal uitvoeringen	46	42	42	39	43
Bestaat uit:					
NTR ZaterdagMatinee	10	8	7	8	8
AVROTROS Vrijdagconcert	10	9	10	8	8
Het Zondagochtend Concert	5	5	5	5	4
Pieces of Tomorrow	1	1	0	1	1
Out of the Blue	0	0	2	0	0
Holland Festival	0	1	1	0	0
BankGiro Loterij ZomerConcerten / Robeco ZomerConcerten	2	0	1	1	0
met landelijke orkesten	7	11	3	6	6
met internationale orkesten / internationaal	3	2	3	2	7
Lunchconcerten	2	0	2	2	3
Overige/derden	2	3	6	4	4
CD/Film/overige opnamen	1	1	1	2	2
TV-optredens	3	1	1	0	0
Webcasts	9	8	12	9	9

NTR ZaterdagMatinee	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Totaal aantal concerten	32	31	31	31	30
Totaal aantal bezoekers	48.361	47.327	45.145	44.748	43.554
gemiddeld per concert	1.511	1.527	1.456	1.443	1.451
Aantal concerten					
RFO	17	16	16	18	16
GOK	10	8	7	8	8
Gastensembles	14	14	14	13	14
Webcasts	5	0	4	3	4

AVROTROS Vrijdagconcert	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Totaal aantal concerten	30	29	29	29	30
Totaal aantal bezoekers	27.720	27.348	31.557	33.749	22.679
gemiddeld per concert	924	943	1.052	1.023	732
Aantal concerten					
RFO	17	16	18	15	15
GOK	10	9	10	8	8
Gastensembles	10	11	10	12	13
Webcasts	3	8	3	8	9

Het Zondagochtend Concert	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Totaal aantal concerten	15	16	15	15	15
Totaal aantal bezoekers	26.072	24.561	24.766	22.776	20.821
gemiddeld per concert	1.738	1.637	1.651	1.518	1.301
Aantal concerten					
RFO	11	13	13	12	12
GOK	5	6	5	5	4
Gastensembles	2	1	2	2	2
Webcasts	2	4	2	3	5

Concerten MCO	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Totaal aantal concerten	32	48	56	65	59
Totaal aantal bezoekers	6.431	9.839	11.712	13.837	11.565
gemiddeld per concert	201	205	209	213	196
Aantal concerten					
Totaal aantal concerten MCO-series	22	32	25	29	24
Totaal aantal bezoekers MCO-series	5.082	6.176	5.450	6.061	5.290
gemiddeld per concert	231	193	218	209	220

NB De terugloop van de bezoekerscijfers in 2020 is verklaarbaar vanwege de coronacrisis

BIJLAGE IV
Overzicht premières 2016-2021

Nederlandse premières (NP) en wereldpremières (WP)

Datum	Serie	Ensemble	Componist	Titel werk	Details
30/01/2016	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Tiensuu	Teoton	NP - opdrachtwerk Seoul Philharmonic Orchestra, NTR ZaterdagMatinee, Norwegian Radio Orchestra en Orchestre Philharmonique de Strasbourg
06/02/2016	ZM	La Cetra Barockorchester & Vokalensemble Basel	Vivaldi	Catone in Utica (opera in 3 aktes)	NP
13/02/2016	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Chen	Joie éternelle	NP - opdrachtwerk KT Wong Foundation, China Philharmonic, NTR ZaterdagMatinee en Mitteldeutscher Rundfunk Radio Sinfonieorchester
20/02/2016	ZM	Groot Omroepkoor	Manneke	Aube (Symphonies pour quatre choeurs et orgue)	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee
05/03/2016	ZM	Asko|Schönberg	Putte	Pessoa-cyclus	WP complete versie
09/03/2016	OV	Radio Filharmonisch Orkest	Tan Dun	The tears of nature	NP
19/03/2016	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Rijnvos	Grand atlas: Asie	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee
31/03/2016	OV	Radio Filharmonisch Orkest	Padding	Reports from the Low Country	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee
30/04/2016	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Chin	Concert voor klarinet en orkest	NP
21/05/2016	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Fagerlund	Ignite	NP
10/06/2016	ATVC	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Goebaidoelina	O komm, Heiliger Geist	NP
23/09/2016	ATVC	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Raaff	Atlantis (oratorium)	WP - opdrachtwerk AVROTROS Vrijdagconcert, met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten
01/10/2016	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Zuidam	Tanglewood Concerto	NP - opdrachtwerk Tanglewood Music Centre en NTR ZaterdagMatinee
08/10/2016	ZM	Ensemble intercontemporain	Dessner	Wires	NP - opdrachtwerk Ensemble intercontemporain en NTR ZaterdagMatinee
08/10/2016	ZM	Ensemble intercontemporain	Dessner	Raphael	NP
15/10/2016	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Currier	Divisions	NP
29/10/2016	ZM	Le Cercle de l'Harmonie	Spontini	Olympie (opera in 3 aktes)	NP
04/11/2016	OV	Groot Omroepkoor	Glanert	Requiem voor Jheronimus Bosch	WP - opdrachtwerk Het Koninklijk Concertgebouworkest, Stichting Jheronimus Bosch 500 en NTR ZaterdagMatinee
12/11/2016	ZM	La Cetra Barockorchester & Vokalensemble Basel	Händel	Parnasso in festa (opera in 2 bedrijven)	NP
02/12/2016	ATVC	Radio Filharmonisch Orkest	MacMillan	Concert voor altviool en orkest	NP
17/12/2016	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Marsalis	Concert voor viool en orkest	NP - opdrachtwerk The London Symphony Orchestra, Ravinia Festival, National Symphony Orchestra, Los Angeles Philharmonic, Gewandhausorchester Leipzig en NTR ZaterdagMatinee
14/01/2017	ZM	Ensemble Modern	Reich	Runner	NP
14/01/2017	ZM	Ensemble Modern	Reich	Pulse	NP
14/01/2017	ZM	Ensemble Modern	Nas	No reason to panic (bew. voor Ensemble Modern)	WP
18/02/2017	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Stravinsky	Chant funèbre op.5 (Pogrebal'naja pesnja)	NP
18/02/2017	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Wagemans	Pangea	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten
10/03/2017	ATVC	Noord Nederlands Orkest	JacobTV	Adagio	WP
11/03/2017	ZM	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Jeths	Requiem	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten
08/04/2017	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Roo	and the centuries surround me with fire	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten
22/04/2017	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Beal	House of Cards Symphony	NP
29/04/2017	ZM	Cappella Mediterranea	Falvetti	Il dialogo del Nabucco	NP
06/05/2017	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Adams	Concert voor saxofoon en orkest	NP
13/05/2017	ZM	Groot Omroepkoor	Whitacre	The sacred veil: Child of wonder	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee e.a.
13/05/2017	ZM	Groot Omroepkoor	Whitacre	The sacred veil: I fall	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee e.a.
20/05/2017	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Rihm	Concert voor piano en orkest no.2	NP - wegens podiumlogistieke redenen niet uitgevoerd
03/06/2017	ZM	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Widmann	Babylon (Oper in sieben Bildern)	NP
24/06/2017	HF	Radio Filharmonisch Orkest	Crumb	A haunted landscape	NP
24/06/2017	HF	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Moore	Sacred environment	WP - opdrachtwerk Holland Festival 2017
22/09/2017	ATVC	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Zuidam	Rude circles	WP - opdrachtwerk AVROTROS Vrijdagconcert
30/09/2017	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Larcher	Symfonie no.2 'Kenotaph'	NP
30/09/2017	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Dusapin	At Swim-Two-Birds	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, London Philharmonic Orchestra, Gewandhausorchester Leipzig en Seattle Symphony Orchestra
13/10/2017	ATVC	Nederlands Philharmonisch Orkest	Connesson	Les cités de Lovecraft	WP
14/10/2017	ZM	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Kortekaas	Voetnoten bij de menselijke komedie: Mijmeringen van Arnon Grunberg	voorpremière - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten, gespeeld in MCO wegens begrafenisplechtigheid Eberhard van der Laan
17/11/2017	ATVC	Amsterdam Sinfonietta	Tabakova	Together remember to dance	WP
25/11/2017	ZM	Groot Omroepkoor	Momotenko-Levitsky	Na Strastnoj	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten
02/12/2017	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Wigglesworth	Locke's theatre	NP
02/12/2017	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Birtwistle	Night's black bird	NP
12/01/2018	ATVC	Radio Filharmonisch Orkest	Sjostakovitsj	Symfonie 'Katerina Ismailova' (bew. Basner)	NP
13/01/2018	ZM	Residentie Orkest	Graaff	Le café de nuit	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten
17/02/2018	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Connesson	Flammenschrift	NP
17/02/2018	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Escaich	La nuit des chants	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee
03/03/2018	ZM	NDR Elbphilharmonie Orchester	Rihm	Reminiszenz - Triptychon und Spruch	NP
10/03/2018	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Roukens	In unison	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten
23/03/2018	ATVC	Radio Filharmonisch Orkest	Goebaidoelina	Tripelconcert	NP

ZM: NTR ZaterdagMatinee
ATVC: AVROTROS Vrijdagconcert
HF: Holland Festival
OV Overige

BIJLAGE IV vervolg overzicht premières 2016-2021

Datum	Serie	Ensemble	Componist	Titel werk	Details
24/03/2018	ZM	Cappella Neapolitana	Veneziano	La passione secondo Giovanni	NP
14/04/2018	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Jeths	The tell-tale heart	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten
20/04/2018	ATVC	Holland Baroque	Hayes	The fall of Jericho (oratorium)	NP
21/04/2018	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Fagerlund	Water Atlas	WP - opdrachtwerk Koninklijk Concertgebouw voor NTR ZaterdagMatinee en Radio Filharmonisch Orkest
28/04/2018	ZM	La Cetra Barockorchester & Vokalensemble Basel	Caldara	La concordia de' pianeti	NP
12/05/2018	ZM	Leo van Doeselaar	Welmers	Memories III	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten
18/05/2018	ATVC	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Simons	Étoile de la mer	WP - opdrachtwerk AVROTROS Vrijdagconcert
26/05/2018	ZM	Britten Sinfonia	Adès	Lieux retrouvés	NP
26/05/2018	ZM	Britten Sinfonia	Barry	Concert voor piano en orkest	NP
26/05/2018	ZM	Britten Sinfonia	Adès	Three studies from Couperin	NP
08/06/2018	ATVC	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Bernstein	A White House Cantata	NP
23/06/2018	HF	Radio Filharmonisch Orkest	Coult	Sonnet Machine	NP
23/06/2018	HF	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Bach	Canon & Fugue (from the Art of Fugue) (bew. G. Benjamin)	NP
23/06/2018	HF	Radio Filharmonisch Orkest	Nesbit	In spite of the mere objectiveness of things	NP
23/06/2018	HF	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Benjamin	Sometime Voices	NP
22/09/2018	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Foulds	Dynamic triptych	NP
22/09/2018	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Matthews	Bright Cecilia variations	NP - mede gecomponeerd door Judith Weir, Poul Ruders, David Sawer, Michael Torke en Magnus Lindberg
22/09/2018	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	MacMillan	Woman of the Apocalypse	NP
06/10/2018	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Tsoupaki	Salto di Saffo	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten
13/10/2018	ZM	Nederlandse Bachvereniging	Rossi	Il sacrifizio di Abramo (Oratorium)	NP
30/11/2018	ATVC	Groot Omroepkoor	Forte	Te Deum laudamus	WP - opdrachtwerk AVROTROS Vrijdagconcert
01/12/2018	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Saariaho	Trans	NP
15/12/2018	ZM	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Delius	A Village Romeo and Juliet (opera in 6 scènes)	NP
19/01/2019	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Andriessen	Agamemnon	NP
19/01/2019	ZM	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Chin	Le chant des enfants des étoiles	NP
08/02/2019	ATVC	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Jeths	Du bist älter, du bist neuer	WP - opdrachtwerk AVROTROS Vrijdagconcert
15/02/2019	ATVC	Philharmonie Zuidnederland	Bollani	Concerto Azzurro	NP
16/02/2019	ZM	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Whitley	Speak out	NP
01/03/2019	ATVC	Radio Filharmonisch Orkest	Anderson	In lieblicher Bläue	NP
08/03/2019	ATVC	Groot Omroepkoor	Platen	C'est déjà du passé	WP - opdrachtwerk AVROTROS Vrijdagconcert, met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten
16/03/2019	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Thorvaldsdottir	Aeriality	NP
23/03/2019	ZM	Groot Omroepkoor	Wantenaar	Dit zijn de bleeke, bleeklichte weken	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van het Prins Bernhard Cultuurfonds
30/03/2019	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Raskatov	In excelsis	NP
05/04/2019	ATVC	Amsterdam Sinfonietta	Wantenaar	Nachtmuziek	WP
06/04/2019	ZM	Asko|Schönberg	Nas	A horseless carriage	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van het Prins Bernhard Cultuurfonds
18/05/2019	ZM	Ensemble Musikfabrik	Saunders	Bite	NP
18/05/2019	ZM	Ensemble Musikfabrik	Bauckholt	Schlammflocke	NP
18/05/2019	ZM	Ensemble Musikfabrik	Germanus	Im Vortex	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten
18/05/2019	ZM	Ensemble Musikfabrik	Hirs	lightclouds	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van de BankGiroLoterij en het Prins Bernhard Cultuurfonds
25/05/2019	ZM	Rotterdams Philharmonisch Orkest	Dvorák	Rusalka-fantasie (samenst. M. Honeck, ork. T. Ille)	NP
28/09/2019	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Zuidam	Hercules, a soldier's opera (opera in 1 akte)	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten
05/10/2019	ATVC	Groot Omroepkoor	Manneke	Marche, chanson et gloria (versie voor gemengd koor)	WP - opdrachtwerk AVROTROS Vrijdagconcert
05/10/2019	ATVC	Groot Omroepkoor	Manneke	Geistliche Dämmerung	WP - opdrachtwerk AVROTROS Vrijdagconcert
05/10/2019	ZM	Orfeo Orchestra	Conti	Missa Sancti Pauli	NP
12/10/2019	ATVC	Rotterdams Philharmonisch Orkest	Reich	Music for ensemble and orchestra	NP
12/10/2019	ATVC	Rotterdams Philharmonisch Orkest	Wantenaar	Prélude à une nuit américaine	WP
12/10/2019	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Currier	Aether	NP
19/10/2019	ZM	Residentie Orkest	Holloway	Phaeton's journey: son of the sun	NP
19/10/2019	ZM	Residentie Orkest	Kortekaas	Voetnoten bij de menselijke komedie: Mijmeringen van Arnon Grunberg	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten
08/11/2019	ATVC	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Kleppe	Spirit of Mustafa	WP - opdrachtwerk AVROTROS Vrijdagconcert, met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten
23/11/2019	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Chen	Reflet d'un temps disparu	NP
30/11/2019	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Andriessen	The only one	NP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, Los Angeles Philharmonic Association en de BBC, met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten
30/11/2019	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Padding	Three birthday pieces	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee met financiële ondersteuning van de Stichting Vrienden van de Matinee
14/12/2019	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Mendelssohn	Sonate voor klarinet en piano in Es gr.t.: Andante (bew. J. Widmann)	NP
14/12/2019	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Weinberg	Concert voor cello en orkest op.43 in c kl.t.	NP
14/12/2019	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Clyne	Abstractions	NP
15/02/2020	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Loevendie	La Calle	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten
28/02/2020	ATVC	Radio Filharmonisch Orkest	Auerbach	Evas Klage 'O Blumen, die niemals blühen werden'	NP - opdrachtwerk AVROTROS Vrijdagconcert, ÖRF Radio-Symphonieorchester Wien, Wiener Konzerthausgesellschaft en Baltimore Symphony Orchestra,

BIJLAGE IV vervolg overzicht premières 2016-2021

Datum	Serie	Ensemble	Componist	Titel werk	Details
29/02/2020	ZM	Asko|Schönberg	Namavar	Tiaré Tahiti	WP - met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten
07/03/2020	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Adams	Must the devil have all the good tunes?	NP
07/03/2020	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Adams	I still dance	Europese première
14/03/2020	ZM	La Cetra Barockorchester & Vokalensemble Basel	Torri	La vanità del mondo	NP - geannuleerd i.v.m. covid-19
21/03/2020	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Rijnvos	Grand atlas: Amérique du Sud	WP - geannuleerd i.v.m. covid-19
28/03/2020	ZM	Groot Omroepkoor	Whitacre	The sacred veil	NP - geannuleerd i.v.m. covid-19
18/04/2020	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Abrahamsen	Concert voor hoorn en orkest	NP - opdrachtwerk Berliner Philharmoniker, NHK Symphony Orchestra Tokyo, Seattle Symphony Orchestra, Auckland Philharmonic Orchestra en NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van de Stichting Vrienden van de Matinee, geannuleerd i.v.m. covid-19
18/04/2020	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Rehnqvist	Silent earth	WP - opdrachtwerk Eduard van Beinum Stichting voor NTR ZaterdagMatinee en Sveriges Radios Symfoniorkester, geannuleerd i.v.m. covid-19
28/04/2020	OV	RFO Projectensemble	Padding	Kyrie eleison	WP - tekst van P.F. Thomése, geschreven in opdracht van het Radio Filharmonisch Orkest en het Groot Omroepkoor
06/05/2020	OV	GOK Projectensemble	Numan	Dankjewel	WP - tekst van Lotte van Dijk, geschreven in opdracht van het Radio Filharmonisch Orkest en het Groot Omroepkoor
08/05/2020	ATVC	Winnipeg Symphony Orchestra	Whittall	nieuw werk	WP - geannuleerd i.v.m. covid-19
09/05/2020	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Larcher	Symfonie no.3 'A line above the sky'	WP - opdrachtwerk Concertgebouw Fonds voor NTR ZaterdagMatinee en Radio Filharmonisch Orkest
23/05/2020	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Coll	Concert voor viool en orkest	NP - opdrachtwerk van de NTR ZaterdagMatinee, de Bamberger Symphoniker, Orchestre Philharmonique du Luxembourg, London Symphony Orchestra en Seattle Symphony, met financiële ondersteuning van de Stichting Vrienden van de Matinee
26/05/2020	OV	GOK Projectensemble	Cox	Mijn hart zingt door	WP - tekst van Vrouwkje Tuinman, geschreven in opdracht van het Radio Filharmonisch Orkest en het Groot Omroepkoor
30/05/2020	ZM	New European Ensemble	Saariaho	La passion de Simone	NP
09/06/2020	OV	RFO Projectensemble	JacobTV	Besmettingsgevaar	WP - tekst van Ilja Leonard Pfeijffer, geschreven in opdracht van het Radio Filharmonisch Orkest en het Groot Omroepkoor
25/06/2020	OV	RFO Projectensemble	Sztojanov	Maar of het mag?	WP - tekst van Ewa Maria Wagner
11/09/2020	ATVC	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Graaff	Les cymbales sonores	WP - vervangend opdrachtwerk AVROTROS Vrijdagconcert en Stichting Omroep Muziek
11/09/2020	ATVC	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Graaff	Event horizon	WP - opdrachtwerk Fonds Podiumkunsten, geannuleerd i.v.m. covid-19
13/09/2020	OV	GOK Projectensemble	Fujikura	Midday silence (versie met strijkers)	WP
19/09/2020	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Kyriakides	One hundred years	WP – gecomponeerd voor de NTR ZaterdagMatinee in opdracht van Gaudeamus, dat in 2020 zijn 75ste jubileum viert, met financiële ondersteuning van het Fonds Podiumkunsten
03/10/2020	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Wigglesworth	Concert voor piano en orkest	NP
16/10/2020	ATVC	Rotterdams Philharmonisch Orkest	Maier	Sound garden	WP - geannuleerd i.v.m. covid-19
17/10/2020	ZM	Armonia Atenea	Porpora	Carlo il Calvo (opera in 3 aktes)	NP
31/10/2020	ZM	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Wagemans	Ombre/Marbre	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van de Vrienden van de Matinee, geannuleerd i.v.m. covid-19
31/10/2020	ZM	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	Wagemans	Carnival of shades	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van het Amsterdams Fonds voor de Kunst en de Stichting Vrienden van de Matinee, geannuleerd i.v.m. covid-19
07/11/2020	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Huang	The butterfly exchange	WP - in opdracht van de NTR ZaterdagMatinee en Festival NOW! Essen, geannuleerd i.v.m. covid-19
08/11/2020	OV	Radio Filharmonisch Orkest	Huang	Resonant theatre no.2: Woven	Duitse première
21/11/2020	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Raaff	Sfera	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van het Amsterdams Fonds voor de Kunst
27/11/2020	ATVC	Groot Omroepkoor	Panufnik	Songs of love and friendship	WP - op tekst van Belle van Zuylen, geschreven in opdracht van het AVROTROS Vrijdagconcert en het Stiftfestival
28/11/2020	ZM	Ensemble Modern	Djordjevic	transfixed	NP
28/11/2020	ZM	Ensemble Modern	Poppe	Blut	WP
05/12/2020	ZM	Orkest van de Achttiende Eeuw	Andriessen	May	WP - opdrachtwerk Holland Festival 2020
19/12/2020	ZM	Latvijas Radio Koris	Momotenko-Levitsky	Drie geestelijke lofzangen	NP - geannuleerd i.v.m. covid-19
16/01/2021	ZM	Radio Filharmonisch Orkest / Groot Omroepkoor	MacMillan	Christmas oratorio (oratorium in 2 delen)	NP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, London Philharmonic Orchestra, Melbourne Symphony Orchestra en New York Philharmonic Orchestra
22/01/2021	ATVC	Nationaal Jeugdorkest	Kortekaas	Hommage à Stravinsky	WP - geannuleerd i.v.m. covid-19
05/02/2021	ATVC	Radio Filharmonisch Orkest	Goebaidoelina	Der Zorn Gottes	NP
06/02/2021	ZM	La Cetra Barockorchester & Vokalensemble Basel	Giacomelli	Merope (opera in 3 aktes)	NP
20/02/2021	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Höller	Concert voor altviool en orkest	NP
06/03/2021	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Roslavets	Concert voor viool en orkest no.1	NP
20/03/2021	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Di Castri	Lineage	Nederlandse première
17/04/2021	ZM	Groot Omroepkoor	Visman	To any listener (werktitel)	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee
24/04/2021	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Momotenko-Levitsky	Earth's prayers	WP - opdrachtwerk NTR ZaterdagMatinee, met financiële ondersteuning van Babs Appels Interieurarchitectuur
01/05/2021	ZM	Rotterdams Philharmonisch Orkest	Escaich	Concert voor fluit en orkest	WP
08/05/2021	ZM	LUDWIG	Barry	Salome	NP- opdrachtwerk Los Angeles Philharmonic Association, Gustavo Dudamel, NTR ZaterdagMatinee, Southbank Centre en Radio France
22/05/2021	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Larcher	Concert voor piano en orkest no.2	NP
22/05/2021	ZM	Radio Filharmonisch Orkest	Adams	nieuw werk	WP - gecomponeerd in opdracht van Het Concertgebouw, voor de NTR ZaterdagMatinee
28/05/2021	ATVC	Noa Wildschut e.a.	JacobTV	nieuw werk	WP - opdrachtwerk AVROTROS Vrijdagconcert

BELEIDSPLAN 2022-2026

Stichting Omroep Muziek
Bezoekadres
Muziekcentrum van de Omroep
Heuvellaan 33, 1217 JL Hilversum

Postadres
Postbus 125, 1200 AC Hilversum
Telefoon: 035-6714100
E-mail: info@omroepmuziek.nl
Website: omroepmuziek.nl

Colofon
AUTEURS: Roland Kieft, Paul Cornelisse
EINDREDACTIE: Philip Leussink
MET DANK AAN:

FOTOGRAFIE: Astrid Ackermann, Marco Borggreve, Simon van Boxtel, Esther de Bruijn, Jan Buteijn, Ben Caplan, Juri Hiensch, Anna van Kooij, Leander Lammertink, Eduardus Lee, Mark McNulty, Ranjani Nirosha, Ivar Pel, Fernando Sancho, Michael Tammaro, Jesse Willems, Hans van der Woerd
VORMGEVING: Norbert Croonenberg